

DIARI CATALA
DE
Avisos, Noticias y Anuncios
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Barcelona (Edició vespre) 1 pta. mes
Espanya (edició mat.) 1 pta. mes
Unió postal. 1 pta. mes
Paquet de 30 números. 30 cèntims.

La Veu de Catalunya

5cent.

Redacció i Administració:
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184
Anuncis, esquetxos, comunicacions, i re-
clams a preus convencionals. Per la
edició del vespre s'admeten esquetxos
morts fins a les sis de la tarda.
Per la edició del matí, fins a les tres de
la matutina.

Any XXII núm. 4,640

Barcelona: Dijous 18 d'abril de 1912

Edició del VESPRE

SANT DEL DIA: Sant Apoloni, senador, mr.
Fent de demà: Sant Lleó IX, papa i confessor. Quaranta Hores: A la iglesia de Nra. Sra. de Pompeya, de Parcs Caputxins (Diagonal). — Hores
d'exposició: De les sis del matí a dos quarts de vuit del vespre. — Demà: A la mateixa iglesia. — Carrer de Mar: Nra. Sra. de la Esperança, en sa
iglesia. — Demà: Nra. Sra. del Roser, a Sant Cugat o a Montseny. — Misses d'avui: Sant Jordi, bisbe i confessor, color blanc. — La de demà: Sant Is-
idor, bisbe, conf. i dr., color blanc. — Adoració nocturna: Dissabte, dia 20, torn de Sant Miquel Arcàngel.

Observatori Meteorològic de la Universitat. — Director: E. Alcobé. — 17 d'abril
HORES D'OBSERVACIÓ: 7 matí i 1 tarda. — Baròmetre: 07° al nivell del mar. 760.0; 760.2. — Termòmetre: Màxim, 19.7; mínim, 14.1; ombra, 14.0. —
Humiditat: 69. — Vents: 21 ab. — Temperatura: En l'ombra: 17.0; 17.5. — Pluja: 0.5. — Humiditat: 69. — Vents: 21 ab. — Temperatura: En l'ombra: 17.0; 17.5. — Pluja: 0.5. —
Velocitat del vent: 0.7 km. — Estat del cel: obert, plujós. — Nivells: Clases: C. N. R. N. — Cantitat: 0.1; 0.2.
Sortida del sol: 6.5. — Posta: 8.23. — Sortida de la lluna: 11.2 m. — Posta: 10.7.

La Senyora
DONYA ELISSA MARILL Y MUSSONS
DE FÁBREGAS
mori a 28 de mars pròxim passat
havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)
Els seus afligits espòs don Pere Fàbregas, fills Pere i Antoni, mare po-
lítica, germans i germana, germans i germanes polítics, tia, nebots, cosins,
demés parents, i la rahó social «Hijos de José Fàbregas», al recordar als amichs
i coneguts tan irreparable pèrdua, els preguen la tinguin present en lurs ora-
cions i se serveixin assistir als funerals que, per l'etern descans de la seva
ànima, se celebraran el dissabte, dia 20 del corrent, a les deu, en la parroquial
iglesia de Sant Pere de les Puelles, per lo quals quedaran agraïts,
Les misses després del Ofici i desseguida la del perdó
Per respecte a la santetat del temps, el dol se dona per despatit
No's convida particularment.

D. JOAN NOGUÈS Y REIG
ocorreguda'l dia 19 d'abril de 1911
(A. C. S.)
La seva vídua Francisca Casas y Grau, fills Joan, Maria de la Concepció, Francisco-
Xavier y Ramón (aquests, germans polítics, cònsul i demés parents, preuen als seus
amichs i coneguts que tinguin present en lurs oracions i se serveixin assistir en alguna
de les misses que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran demà, divendres, dia 19, de
des de deu a onze, en la capella de les Germanes dels Pobres (Carrer de Gasp), en lo qual robrin
especial favor.
El dol se dona per despatit
No's convida particularment

DENTICIÓ Y BABA AIXAROP RHAM
DEMANIS A FARMACIES Y DROGUERIES

N. Marsans Ref y Fills
Valors, Cupons, Giros, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

PEUGEOT
250 pessetes
Representants
exclusius:

F. S. ABADAL Y C. - Aragó, 239 al 245

Futurs de cotó A. Gabarró Garola, - Lauria, 33.
de Liverpool, Nova-York i Nova Orleans. — Demanda follet explicatiu i details

Aigua "Estrella"
Mineral natural, alcalina gasosa. Excelent per la salut. Dels manants de la Societat
Anònima «Vichy Catalana». Superior i més econòmic que totes les similars.
Demanis per tot arreu en ampollons i mitges ampollons
Administració: Rambla de les Flors, 18, entressol - Barcelona.

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS

Últims dies de la **EXPOSICIÓ**
y venda de

Novetats de l'Estació
a preus considerablement reduïts

Vestits - Abrics - Refajos - Sabateria - Sombreros pera nen

Nous assortiments en
Llanes y Sedes
d'Alta Novetat
pera vestits de primavera y estiu

OCASIONS EXCEPCIONALS EN ARTICLES
PERA PRIMERA COMUNIÓ

Dr. R. GIRONA Malalties del Pit. Pa-
seig de Gracia, 99, entressol, L. - De 8 a 4.

Dr. Serrallach Vies urinaries. - De
12 a 2 y 6 a 1, Pola-
yo, 40. - Q. econòmica, 7 a 8. Joyellados 9.

Tusquets y C. S. en C. Bancs
Valors y cupons. - Rambla del Centre, 9

Adobs Espinás
Rambla Centre, 37. - Fàbrica a Sant

ESTOMACAL
Con el Elixir Saiz de Carlos
se curan las enfermedades del estó-
mago é intestinos, aunque tengan
30 años de antigüedad y no se hayan
aliviado con otros medicamentos.
Cura las acedías, dolor y ardor
de estómago, los vómitos, vérti-
go estomacal, dispepsia, indig-
estiones, dilatación y cólera
del estómago, hiperclorhidria,
neurastenia gástrica, flatulen-
cia, cólicos.

DIARREAS
disenteria, la fetidez de las de-
posiciones, el malestar y los gas-
es. Es un poderoso vigorizador
y antiséptico gastro-intestinal.
Los niños padecen con frecuencia
diarreas más ó menos graves que
se curan, incluso en la época del
destete y dentición, hasta el punto
de restituir a la vida á enfermos
irremisiblemente perdidos. Lo re-
cetan los médicos.

De venta en las principales farmacias
del mundo y Serrano, 30, MADRID
Se remite folleto á quien lo pida.

Al Dia

Actitut fatal
Venien del Marroch aires de pau.
Tandebé ho fossin, jo no hi crech.
Jo recordo perfectament lo que ha
passat cada primavera: jo recordo lo
que passava a Cuba quan la guerra.
Unes quantes presentacions aillades,
unes manifestacions de cansament i unes
peticions de protecció, no son la pau.
Es desconfiar als rifenys pensarho. Ni
la submissió del mateix Mizian, el que
fe de revoluts, fóra la pau. El Miz-
ian té ascendent i força entre les
kábiles en quant representa el fanatis-
me antirista, la guerra. El dia que
prediqués la pau fóra substituït per un
altre que guerriller i fanàtic.
Com ho deya ara fa un any, i com ho
repetia fa pocs dies, crech que
totes aquestes manifestacions dels ri-
fenys no son més que comoditats pera
entrar comodament les culleres i fer-
se ab diners pera seguir la guerra pas-
sat l'estiu.
Al Govern li venien molt bé aquests
parèntesis. Com que no hi ha plan de
campanya, tota paràlisi de la mateixa
li serveix pera que la opinió repesi
en l'atach. Qui dies passa, anys ten-
peny; y ja sabem que la única força dels
governos que no saben ahont van, es
passar temps.
Jo no crech que'l Govern se deixi en-
ganyar pels rifenys, però per la seva
política li convé ferho veure. Un al-
tre govern que tingués un plan polí-
tic y militar sobre la campanya del
Marroch aprofitaria precisament les cir-
cunstancies pera operar energicament so-
bra la harka y desferla; aprofitaria el
bon temps pera combinar una acció de
mar y terra; aprofitaria el que's em-
brats estessin a punt pera destruirlos;
castigaria durament als rifenys. Però
el senyor Canalejas s'estima més uns
dies de tranquil·litat a les Cortes que
preparar l'acabament de la guerra d'A-
frica. Digui lo que vulgui, es, polític-
ament, un cobard.
Ara's presentaran mitja dotzena de
moros pobres, sacrificaran quatre va-
dells escandalosos, regalaran un pa-
rell de pistoles velles, adamasquallats
y pendràs forces pera tornar a la guer-
ra aixís que's hi convingui.
El procediment no pot ésser més mo-
ro, ni la bona fe més espanyola. La
historia de les nostres guerres n'es ple-
na d'aquests incidents.
Y jo crech que l'actitut del Govern
es la més antipatriòtica que's pugui
pendre; la crech fatal.
Tandebé que m'enganyés però crech
que costarà molta sang.

L'Home-Rule de Irlanda

Antecedents. - El projecte. - Discurs de Mr. Asquith. - Discussió y aprovació en primera lectura.

Ara fa 112 anys, exactament el 26
de maig de 1800, se clogué una etapa de
lútes y dissensions entre Anglaterra
y Irlanda, per l'Unió Acta, després
d'haver decretat el Parlament irlandès
la seva pròpia mort per 118 vots contra
73. Duen que la corrupció, la compra
del vot, dels parlamentaris irlandesos
d'aquell temps està comprovada. Pel pro-
cediment que sigui aquesta votació fou
la consumació d'una de les més grans
injustícies nacionals; però la desmora-
lització que representa una decisió d'a-
questa mena, agravada per les diferen-
cies religioses, per les injustícies de la
distribució de la riquesa (que son a
Irlanda agudíssimes) y per una tradició
de violència y sang que no s'interromp
desde Cromwell fins a l'any 82 del
sigle passat, feya impossible, fa difi-
cil encara, reparar aquella conculcació
de les normes que racionalment han
de regir la vida de les nacions.

100 diputats als Comuns y 32 lords
a la Cambra hereditaria foren reconeguts
com a representants de Hibernia a les
Cambres del Regne Unit, al suprimir-se
el Parlament de Dublín, y aquestes re-
presentants desde'l primer moment pre-
ngueren una actitud de reclamació, sub-
stancialment mantinguda durant més de
100 anys sense que se'n canés el país,
perquè tal protesta estava fonamentada
en la rahó. L'any 29 obrigueren als
irlandesos el seu primer triomf al
proclamar el dret d'indivisió dels
drets dels ciutadans públics. Baix
la direcció d'O'Connell s'organitzà una
Lliga Nacional Catòlica que demanà al
Parlament reformes religioses com la
supressió del delme anglès, polítiques
com la reinstauració del Parlament na-
cional, y socials com la modificació per
imperi de la ley dels preus d'arrenda-
ment de les terres seuyorals.

Mort O'Connell l'any 47, la protesta
d'Irlanda prengué'l camí d'una suble-
vació ab dificultat reprimida. L'any 71
Gladstone suprimí el delme protestant,
fiora de trabes al comerç y a la in-
dustria irlandesa y esboçà altres re-
formes, però la qüestió agrària y el
sentiment nacionalista eren prou ymas-
sa para aventurar la qüestió, com ho
proven l'assassinat l'any 82 del secre-
tari d'Estat d'Irlanda, que obligà a
Gladstone a demanar poders excepcio-
nals pera pacificar la illa germana.

Totius restablia la no malta, l'any
86 proposà a les Cambres el seu pri-
mer projecte d'Home-Rule, produint una
gran alarma arreu d'Anglaterra, y de-
tre'l seu partit, la excició de Chamber-
lain que professava aleshores radicalis-
mes quasi demagògics y de Trevelyan
que encarnava la pura tradició whig,
y cambiant-se's dos historics partits
— que desde la fi del segle XVII tur-
naven en el Govern anglès — en els actuals:
liberal format per whigs radicals y de-
mòcrates, y unionista format pels to-
nyes, als quals s'uniren Chamberlain y
els dissidents dels liberals. Les elec-
cions donaren el poder al nou partit
unionista.

La opinió irlandesa fou un xich des-
prés víctima d'aquell memorable inci-
dent en que naufragà la popularitat
del seu líder, Parnell, produint-se al-
xis excisions y cansament entre's irlan-
desos, y perdent en part l'amistat dels
liberals. Malgrat tot, Gladstone, re-
vint al poder, presentà un nou projecte
de Home-Rule que després de llarga
discussió fou aprovat pels Comuns y re-
butat pels lords. Així era en 1892.
Gladstone deixà el poder a Lord Rose-
berry, y aquest als unionistes en 1896.
Començà aleshores la gran campanya
imperialista y la guerra boer allunjà
tota altra qüestió de la política en ter-
mes que en 1900 els unionistes obti-
gueren nova majoria parlamentaria. Pe-
rò al pujar en 1905 el Govern liberal
den Campbell Bannerman restablí el
stat quo en la qüestió d'Irlanda.

El ministre liberal, ab ses famoses
reformes tributaries, la llarga crisi co-
nstitucional y l'abolició del veto dels lords
son coses d'ahir y es escusat refrescar-
ne'l record. No més cal dir que en les
eleccions de desembre de 1910, al ma-
teix temps que'l problema de lords o
Comuns y de protecció o canvi, se
plantejà taxativament el de l'autono-
mia irlandesa, fent son programa po-
lític el ministre y obtenint del país
una majoria sobre's unionistes de 120
vots, dels quals 84 eren dels diputats
nacionalistes irlandesos.
Fins ara no ha tingut el Govern,
obligat per tasques importants, ocasió
de legislar en aquest sentit promès,
però avuy se decideix a ferho estant
la qüestió millor que quan Gladstone
ho intentà, ja que tenir per quarta veg-

da majoria autonomista significa una
difusió en la opinió pública de la jus-
ticia de les reivindicacions irlandeses,
y ademés l'obstacle tradicional, la Cam-
bra hereditaria, està avuy, en virtut de
la reforma constitucional, limitada a
fer retardar, no a impedir, l'aplicació
d'un llei.

En aquestes circumstancies Mr. As-
quith pronuncia el seu discurs de pre-
sentació y explicació del projecte que'l
Govern liberal, cumplint pactes y com-
promissos, presentà als Comuns pera acor-
dar una política autònoma y administra-
tiva a Irlanda.

El divendres, dia 12, tingué lloch la
històrica sessió. Mr. Asquith, després de
llegir el projecte, recordà l'obra de
Gladstone, afirmant com ell que, des-
del moment en que'l poble irlandès ha
pogut expressar la seva voluntat, s'ha
pronunciat en favor de l'autonomia en
proporcions de 4 vots per ún. Desde
1892 en que fracassà el projecte d'Ho-
me Rule han passat 20 anys, ab varia-
ció de fortunes polítiques, cambiant els
homes que hi ha al davant del Govern,
atravesant el país períodes de pau y
de guerra, de prosperitat y de crisi,
però la varietat de les condicions polí-
tics, hi ha hagut una cosa permanent:
la persistència y l'insistència de les de-
mandes irlandeses.

No hi fa res que, social y econòmic-
ament, Irlanda s'estigui realçant per mo-
ments, no vol dir res que això sigui
degu a milles legislatives concretes,
perquè tal disposicions no son més que
justa reparació d'una injustícia històri-
ca, restitucions tardanes y parcials que no
poden servir d'argument contra l'Ho-
me Rule que resultaria, segons aquesta
crítica, innecessari després d'aquestes re-
formes especials.

La qüestió de l'Home Rule's tracta
en primer lloch, perquè es tan complexa
y difícil la tasca, que seria impossi-
ble resoldre per mides generals que
afectessin a tot el regne. Lo que ara fem
per Irlanda, se fa ab el pensament de
procedir més tard a una aplicació més
ampla del mateix principi. L'autonomia
en un sentit ben general es cosa que
reclamen les nostres responsabilitats pa-
rlamentaries, que son avuy majors, y l'Ho-
me Rule del Parlament Imperial.

Mr. Asquith ha explicat aleshores la
economia del seu projecte.

Aquest, estableix pel govern polític
d'Irlanda un parlament bicameral for-
mat per un Congrés de 164 diputats, a
raho d'un per 27.000 habitants, (Irlanda
en té uns 4 1/4 milions), y un Senat
de 40 membres nomenats, en el primer
Senat pel govern anglès, després per
Parlament y ab un mandat que du-
rarà 6 anys.

En cas desacort, les Cambres deli-
beraran juntes; el poder executiu co-
rrespondrà a un lord-locumtenent, assis-
tit per un ministre responsable d'a-
vui el parlament irlandès, qual lord
locumtenent tindrà el dret de veto so-
sobre's les instruccions del poder execu-
tiu imperial.

Resten excluides de la competència
del Parlament de Dublín: la modificació
de l'Home Rule, tot lo relatiu a pre-
rogatives de la Corona, a la pau y a
la guerra, relacions exteriors, la Frish
land Purchase bill de 1903, la direcció
de la gendarmaria d'Irlanda, l'ad-
ministració de les caixes d'estalvi po-
stals, els emprèstis de Estat anterior a
1912, les pensions y retirs obrers y
les assegurances contra'l paro forçós
y malaltia. Finalment Irlanda enviarà
al Parlament imperial de Westminster
un diputat per cada 100 mil ànimes,
es a dir en total 42 diputats, ab ple-
dret d'opinar y votar en tota qüestió,
encara que sigui local circumscrip a Es-
còcia, Gales, etc. Així s'ha fet per la
impossibilitat de definir què s'enten per
questions d'interès imperial, com deya
el projecte Gladstone, y ademés perquè
Mr. Asquith té'l propòsit de crear una
organització autònoma per Escòcia,
Gales y atribuir a aquests parlaments
les questions particulars, y en general
el coneixement de tot lo que sigui
vida local.

Resolt el problema polític hi ha
atendre al religiós. Dintre Irlanda hi
ha una mena d'oasis protestant, conser-
vador y anti-autonomista, la provincia
de Ulster, que té una certa importància,
y el legislador, coneixedor de la força
que'l factor religiós té en aquesta qües-
tió, pren les seves precaucions en favor
de la llibertat de consciència d'aquest
grup y per aquesta rahó, sobre's les
precaucions generals que's prenen, com
son que'l Parlament imperial podrà su-

brogarse en la tasca legislativa al de
Dublín quan cregui que obra desacor-
tadament y excedintse d'atribucions, s'aj-
propiat taxativament al Parlament ir-
landès donar una situació oficial a qual-
sevol religió, acordant directe o indi-
rectament certs beneficis, molestiar l'ex-
ercici lliure d'un culte, donar una pre-
ferència, un privilegi, una ventajeta de
qualsevol mena als adeptes de qual-
sevol religió, y, en fi, exigir condicions
religioses pera validesa dels matrimonis.

No menys important es la qüestió d'his-
enda, ja que si bé no porta l'esquidat
als carers, fa impossible la vida d'a-
quelles corporacions que no la resolen
ab prudència.

La situació financiera d'Irlanda es la
singularment complicada, pel fet de que,
malgrat atravesar el país una època de
reviscolament econòmic, es absolutam-
ent impossible que la illa menori sub-
vinyi per si mateixa a les càrregues de
son presupost, sobre tot a les novellam-
ent institucions de les assegurances y
pensions obreres. Ademés, la ley de
1903 pera la readquisició de les grans
propietats y sa distribució als petits cul-
tivadors per una módica pensió, exigeix
l'emissió normal de importants quan-
titats de deute, que passen ja de 2 mil
milions de franchs, y no son més enlla-
da al meitat de lo que caldrà segons es
calcula. De totes maneres el govern an-
glès, mostrant-se en aquest com en al-
tres punts reparador de seculars injus-
tícies, té un criteri generós.

Com que la major font d'ingressos a
Irlanda son els drets de duanes y simi-
lars (accises) y l'administració d'aquest
impost no pot ésserla independent de la
política general duanera, resulta que
per aquesta sola rahó ja tindrà la metrò-
poli, es a dir, la Vella Anglaterra, un
fort contròle sobre l'hisenda d'Irlanda;
de tots modos pot majorar els drets de
duana en un 10 per 100, y administrar
com vulgui els drets d'accise (així son a
Anglaterra impostos indirectes sobre
certes matèries, com ara, algunament
ginebra, sacarina, etc.), que's cobren en
com impost de fabricació si el ginebra
es del país, o com impost de duanes si
vé de fóra; però sempre sense posar en
situació de ventajeta respecte al altre
mercat als productors d'Anglaterra y
d'Irlanda.

També podrà fer impostos nous dintre
de certs límits, reduir o abolir els exis-
tents. Mes en aquest cas no pot tocar
al income tax, ni al Estate Duty o pla-
guí impost de successions, a fi de no
crear una regió de privilegis, patallia
dels capitalistes (com les provincies vas-
ques a Espanya).

Ademés de lo dit, tindrà Irlanda la
Administració de Correus y Telègrafs
que deixen importants ingressos, y una
subvenció neta de 500 mil lliures sterlin-
g el primer que disminuirà duns sis anys
de 50 mil lliures l'any, fins a fer un
mínim de 200 mil. Aquesta subvenció,
si Irlanda rebaixant tipus de quota dels
impostos actuals, percebia menys de lo
que avuy li donen, disminuirà a pro-
porció. Anglaterra pagarà també el cost
de l'aplicació de les lleys d'assistència
obra y de redempció de les grans
propietats, y una suma alsada (Trans-
ferred Summe, que representará el gas-
to brut de l'Administració irlandesa. Per
quan la reforma marxi y la situació fi-
nanciera sigui clara's deusà participad
en els gastos generals.

Aquestes son les idees del projecte
que exposa Mr. Asquith en mitja de
l'aprovació sorollosa de les majories li-
berals.

S'alsa per combatre el projecte a la
sessió següent el leader conservador Bal-
four, que feu una crítica doctrinal del
projecte manissíma, afirmant que An-
glaterra no vol l'autonomia d'Irlanda
y que no s'assegura suficientment la su-
premacia dels interessos generals sobre's
els particulars. La crítica de les disposi-
cions practiques per realisar la reforma
fou més acertada, sobre tot en la matè-
ria financiera, y en especial en la
qüestió de les duanes. Mr. Samuel, mi-
nistre de Correus, li contestà. El debat
decaigué en els discursos dels oradors
successius. Fóra del del primer ministre
y del del leader irlandès Redmond, fent
constar que'l present projecte no es
més que un punt d'atracada, y que'l
terme de les concessions no's pot afir-
mar encara, els demés oradors no han
sabut interessar.

Per fi, el dimars, per 380 vots contra
266 fou aprovat en primera lectura el
projecte del govern.

GLOSARI

ALS CHORISTES DE L'ORFEO

Partiu avuy cap a Madrid, amichs els
cantadors. Poques vegades Catalunya hi
hauria enviat una representació tan nom-
brosa y significativa. Vosaltres ne sen-
tiu ara segurament, d'aquesta repre-
sentació, tota la honra, tota la respon-
sabilitat. A tenor d'elles y segons l'al-
tesa d'elles, sabreu regular vostra con-
ducta.

No parlo pas de la conducta col·lecti-
va, no cal que'n parli. Directors teniu
els vostres entesos, ab prou men y penun-
tes qualitat, indispensables en les cir-
cunstancies, totes dies de patriotes sen-
se tara y de cavallers perfectes. Del
loch y equilibri entre abducs qualitat,
se'n dibuixarà pera la vostra entitat,
en aquesta excursió perillosa y glorio-
sa, una tal finia de comportament, que'n
aixin satisfetes alhora, la més suscep-
tible dignitat y la més refinada corti-
sania. Però, apart des de's vostres concerts
y actes de conjunt, havent d'escampar-
vos uns dies, si no isoadament, a gru-
pus petits, per la capital de les Espa-
nyes. Visitareu la vila, us allotjareu als
hostals, sereu invitats y invitareu a
fara passejades y compres, manjareu a

la taula rodona de les dispeses, lliga-
reu convèncions y amistats, se us re-
marcarà en tot lloch, se us vigilarà,
se us interrogarà: sereu — justament per
lo que sou ara, més o menys trepet-
sentius — tantejats a cada minut, més
o menys discretament, sobre les equi-
voques qüestions del patriotisme y de
les idees. Mil petits problemes practics
se us presentaran sobtadament aleshores,
problemes que exigentem solució ràpida
y en els quals l'ombra d'una vacilació
coloca sempre, al qui vacila, en la la-
mentable posició d'inferioritat. No us
semblarà malament, oy, que, desde'l
Glosari, se'n parvin de proveure alguns
y d'avenenar les solucions més gene-
rals, — no ab altra autoritat, sens dub-
te, que la que pot donar la personal ex-
periència de situacions anàlogues, a tra-
vés de viatges per diferents països y
d'immersions en els més varis medis
socials, però reforçant ara aquesta ex-
periència ab el més fervent amor a
la Rassa y ab el desig de sa millor
anomenada y més clara llustre, en to-
tes les encontres del món?

No, no us semblarà malament, Així
el Glosari gosarà tractar l'argument d'
aquestes temes en es dies de la vostra
entrada a Madrid y pera mostrarvos
fins aquí que us acompanya la seva
amor y la seva ment.

Polítiques

Varies

—Ahir a la tarda se reüní en casa
del senador don Emili Junoy, la mino-
ria parlamentaria de la U. F. N. R., ab
assistència dels senyors Zulueta (don
Joseph), Corominas, Cruells, Rodés, Ca-
ballé y Junoy.

Per trobarse ausents deixaren d'assistir
els senyors Llari, Moles y Carner.

El senyor Zulueta ostentava la repre-
sentació de don Laureà Miró.

Acordaren, per unanimitat, fer senpa-
lamentariament el projecte de Mancomu-
nitat formulat per les quatre Diputacions
catalanes y pendre part activa y principal
en la discussió de dit projecte.

També's parlà del nou partit republi-
cà den Melquíades Alvarez y del pro-
jecte viatge que aquest ha de fer a Cata-
lunya, extenent-se en consideracions so-
bre si es o no compatible pertanyent
al nou partit y següer dins de la U. F. N. R.

—«La Publicidad» copia avuy un ar-
ticle de la crisis de la U. F. N. R., pro-
clama la seva incondicional per l'acció
per manca d'ideal comó als tres partits
que la formen, diu que Catalunya es més
autonomista que republicana, que l'ideal
d'autonomia figura ja en el programa
dels paris catalans y no cal que la U. F. N. R. li dongui preferència en les

seves luites, sinó que's dediqui resolta i obstinadament a la defensa de la República, ajudant als demers republicans espanyols, i que això s'havia de donar pressa a fer-ho.

«La Publicació publica un interviu amb el socialista Bas y Sotola, i en un dels paràgrafs diu:

«Para nadie es un secreto que la llamada Izquierda Catalana, por su nombre oficial Unión Federal Nacionalista Republicana, está herida de muerte. Por causa de lamentables escisiones más o menos serias que yo no he de entrar a fijar, la vida de este partido es más bien ficticia que real, sin querer esto decir ni mucho menos que este llamado a desaparecer en absoluto, porque el sentimiento de la personalidad catalana se halla muy arraigado en nuestra región.»

«Aviat s'inaugurarà, ab assistència dels senyors Cambó y Ventosa, el nou local de la Lliga Regionalista de Santa Coloma de Farnés.

«El senyor Cambó marxarà demà cap a Madrid. Tantost torni a Catalunya anirà a donar una conferència a la Lliga Regionalista de Lleida.

«Ha quedat ferma la sentència dictada per l'Audiència provincial contra el director del periòdic «La Rebelión», per rebre de la publicació d'un article injuriós contra el Comitè de Defensa Social, suscrit per M. Santamaría.

«El Centre de Nostra Senyora de Montserrat de la Barceloneta (Sevilla), núms. 53 y 52, segon, ha establert una oficina que estarà oberta tots els dies fets, de nou a deu de la nit, fins al 23 del corrent, per facilitar la inclusió en el Cens electoral dels ciutadans del districte primer, que, teninthi dret, no hi figurin.

«Ab motiu d'haver-se fet públiques les adhesions al partit melquidista de dos presidents de casinos de la U. F. N. R., se discuteix la compatibilitat de permanència en abdos partits, i alguns de la U. F. N. R., opinen que aquells haurien d'ésser expulsats del partit. Altres diuen que la baixa de les llistes del partit sols se pot fer a instància de part o per decisió de la Junta Municipal, i que aquesta no existeix per acort de l'Assemblea que va parar el funcionament de la Junta quasi «non nata», resultat de les darreres eleccions.

«El diputat per les Borjes Blanques, don Francisco Macià, dissapte vinent donarà una conferència a la Lliga Catalana, de Lleida, tractant d'assumptes referents a la marina de guerra.

Lliga Regionalista

Rectificació del cens electoral

Deventes procedir a la rectificació anyal de les llistes del Cens electoral que servirán per a tota la elecció que se celebrará durant el pròxim any 1913, la Lliga Regionalista crida a tots els ciutadans de Barcelona que no hi siguin inscrits y als que compleixin 25 anys abans del dia 6 de maig vinent, a que's preocupin de posarse en condicions de poder votar.

A l'última oficina, la Lliga Regionalista té obertes oficines per facilitar la inscripció, de 10 a 1 y de 4 a 7 (Boters, 4).

Els qui no hagin figurat en llistes anteriors deuen proveir d'un certificat de empadronament, que les tinençes d'alcaldia proporcionen de franch.

Ciutadans de Barcelona: Siguen gelosos dels vostres drets y poseu-los en condicions d'exercirlos quan convinguí.

Diputació

BORSA DEL TREBALL

Ofertes

- 1.803-04.—Aprentes de modistes.
1.805.—Meritori, conegut francès y maquina, de 16 a 20 anys.
1.806-07.—Corredors d'anuncis; son y comissió.
1.808.—Moço, de més de 25 anys.
1.809.—Taqüimecanògrafa y francès, de 15 a 25 anys.
1.810.—Fogariu d'uns 25 anys pera treballar de nit y hagi tractat en màquina de vapor.
1.811.—Meritori, recador, de 14 a 16 anys.
1.812.—Meritori, pràctic escriptori, de 15 a 18 anys.
1.813.—Moço, de 16 a 20 anys.

Baixes

- 438.—Meritori.
1.241.—Pràctic en despatx.
1.188.—Meritori.

Durant el passat mes de març, la Borsa del Treball de Barcelona, que funciona al Palau de la Generalitat, ha realitzat les següents operacions:

Ofertes patronals de treball, 738; Promitg diari de sollicituts de treball, 69; percentatge de colocacions efectuades, 43 per 100. Respecte al número d'ofertes d'aquest mes, cal observar que n'hi ha 237 d'una mateixa empresa. Ademés n'hi ha 200 de tinorers y 4 de litògrafs, que no s'havien ofert per paga parcial d'aquests dos oficis.

La capella de Sant Jordi

Dilluns al matí, tal com dèiem en la nostra edició d'ahir vespre, va visitar al senyor Bisbe el president de la Diputació, senyor Prat de la Riba, pera sollicitar el corresponent permís pera que en la Capella de Sant Jordi, del antic Palau de la Generalitat de Catalunya, se pogués celebrar la cerimònia religiosa del matrimoni de tots aquells diputats provincials que designessin casar-se en l'oratori del Patró de Catalunya.

També va dirigir-se al prelat en igual sentit la Comissió Provincial, per acort prè en la sessió que va celebrar a la tarda del mateix dilluns.

Ahir vespre, el doctor Laguarda, va contestar que, malgrat les disposicions que té donades, tenint en compte el caràcter de la capella y el dels sollicitants, havia ordenat que en cada cas que's solliciti aquesta autorització, sigué concedida.

De manera que en lo successiu podràn contraure matrimoni en la esmentada capella tots els diputats que ho sollicitin.

Per la Diputació Catalana

Ahir a la tarda va celebrar reunió en el despatx del senyor president de la Diputació, la ponència de la Mancomunitat.

Hi varen assistir don Enric Prat de la Riba, don Lluís Durán y Ventosa, don Joaquim Sostres, don Francesch de A. Bartrina, don Manuel Folguera, don Lluís d'Argemí y don Ramon Roig y Armengol.

Cambiadíssimes impresions sobre l'estat del projecte, se va delegar al senyor Prat de la Riba pera que, quan ho cregués convenient, anés a Madrid pera produir que s'activi la presentació del projecte de lley de Mancomunitats.

Comissió Mixta de Reclutament

Penadés, Sant Cugat Sasgarriques, Sant Martí Sarroca, Sant Pere de Riudevitlles, Sant Quintí de Mediona, Sant Sadurn de Noya, Subirats, Torralles de Penadés, Torrelles de Foix, Vilafrauda de Penadés y Viloví.

Enllestida aquesta tasca, revisarà els dels següents pobles del partit de Sabadell:

Barbà, Sant Esteve de Castellar, Moncada, Palausolitar, Polinyà, Ripoll, Santa Perpètua de la Moguda, Sant Quirze de Terrassa, Sentmanat y Sardanyola.

Comissió Provincial.—Aquesta Comissió, en sessió d'ahir, va despatxar els següents assumptes:

Informe en l'expedient d'arbitris extraordinaris promogut per l'Ajuntament de Vilad de Guardiola, peral i corrent any. Informe favorable.

Idem en el de la mateixa classe interinuat per l'Ajuntament de Montcada, peral i corrent any. Informe favorable.

Idem sobre un recurs de queixa formulat per don Joseph Rosés Ferrer ab motiu del procediment d'apremi que contra'l mateix se segueix pera la excoicó del arbitri establert per l'Ajuntament de Barcelona per conservació y neteja dels carravaterons, corresponent al any de 1907. Desestimat.

Idem sobre un recurs d'alçada interposat per la Societat Pujol y Casacuberta contra un acort del Ajuntament de Barcelona, relatiu a la excoicó del arbitri sobre inspecció de motors, corresponent als anys 1906 y 1907. Desestimat.

Idem sobre una reclamació de nul·litat deducida per don Llorens Margarit, don Miquel Tobella, don Joseph Jané y don Francisco Badia, contra'l repartiment d'arbitris extraordinaris format per l'Ajuntament d'Olesa de Montserrat, pera cubrir el deficit del seu presupost del any 1911. S'acorda anular repartiment.

Nostre bon amic, el diputat provincial don Joaquim Cabot y Rovira, es a Madrid.

Tornarà a darrers de la setmana entrant.

El diputat provincial catalanista, don Antoni Sansalvador, contraurà matrimoni ab la bella y distingida senyoreta donya Pilar Llorens y Campenyó.

L'acte religiós se farà a la capella de Sant Jordi, el dia 2 del prop-vinent mes de maig.

Varen estar a visitar al senyor Prat de la Riba, el president de la Foment, don Lluís Sedó, pera tractar de la rebuda que s'ha de dispensar a l'embaixada turca, y don Joseph Agell, de l'Escola Industrial.

Els diputats provincials han rebut invitació pera assistir a la solemne inauguració de la Tòmbola Corna, que tindrà lloch el prop-vinent dijous, dia 25 dels corrents.

Son molts els que's proposen assistir al esmentat acte, tota vegada que'l malaguanat Ignasi Corna va fer informació a la Diputació durant molt temps, haventse conegut generalment simpaties.

Quina va morir va ferse constar en acta el sentiment del Cos Provincial per la mort del simpàtic periodista.

Ha sigut delegat el diputat don Pius Valls pera l'organització de les festes que's celebraran a la capella de Sant Jordi, el prop-vinent dimars, dia 23 del corrent, ab motiu d'ésser la festa del Patró de Catalunya.

Municipi

El senyor Sedó ha conferenciat ab l'alcaldé sobre'l obsequi que's tributarà a la embaixada turca que ha de venir a Barcelona.

A la protesta dels propietaris del Enxanre de Sant Martí, sobre lo poch que, segons ells, se cuida l'Ajuntament d'urbanisar aquelles barriades, contesten les oficines municipals ab aquests dades:

En sis anys s'han gastat a Sant Martí cinch milions en empedrat de les carreteres de Ribes de Mar, del Cementiri, carrers de la Montanya, Granvia, etc.

Urbanisació y aferrats de la Granvia y carrer de Valencia, 250.000 pessetes.

Abans de l'agregació hi havia 360 fanals de gas en servey y 416 induls. Ara començats tots y hi ha electricitat en molts llocs.

Els bechs antics de gas han sigut transformats en incandescents, com al restu de la ciutat; s'han gastat 57.000 pessetes en arbrat, s'han empedrat carrers del Poble Nou, etc.

Ha parlat el senyor Collado ab l'alcaldé sobre l'entrega del permigi que se li dedica ab motiu de sa intervenció en la de la casa de Cornas, y han convingut en que un dia en que estiguí reunida la comissió de Reforma, anirà'l senyor Collado a Casa la Ciutat y se celebrará l'acte.

La comissió de Foment ha acordat: Reproduir els dictàmens de majoria y minoria referents a adaptació de personal.

Abonar a un poc de jornals del temps que va estar processat. Votaren en contra els senyors Marià y Vallès.

Treure a subasta l'execució de les obres pera afitar les finques adquirides pera parcs.

Designar als senyors Matons y Ulled pera que estudin lo referent a la construcció d'uns marges al torrent d'Estalola.

Demanar notu informe sobre si s'han cedid els trossos de terra necessaris pera fer un pont a la Riera de la Clota, carrer de la Purissima (S. A.), y sobre si aquells carrers son del Municipi.

Per un torn de regidors que fiscalin si els preus que posen els facultatius als pòchs de condicions son els corresponents a la plaça.

Aprovar l'informe favorable al projecte d'enllas de les línies de Sant Andreu y generals.

Insistir en que desapareixi un fanal anunciador que hi ha al carrer den Salmerón y Rambla del Prat.

Posar una font in carrer den Torrijos y Travessera y un llum electric al carrer de Padilla y Borques de Les Cases.

Senyalar el torrent den Mandri y carrer den Freixa, pera abocar les aigües procedents del desmunt del carrer den Montaner.

Concedir un cambi d'atraccions del Saturni Parç.

Aprovar la reforma de direcció de vehicles al carrer de les Moles.

Se van fer mocions demanant la construcció d'una chavagüera al Portal de Santa Madrona, i, y acorres als carrers de Sant Bernat, Oim, Berenguer Vell y Cid, y renovació del empedrat de l'Espasaria.

Durant la sessió de la comissió d'Hisenda se suscitá un violent incident entre els senyors Guàrdols y de la Riba (carrer den Lluís y Can den Pueblo).

Fà de mal precisar qui va comensar, pero es un fet que hi hagué interpeccions, paraules groixudes, blasfemes, aló de mo m'ho dirá al carrer, etc. i diré al carrer y a tot arreu, etc. hi estem fiant, punys que s'alcen, cadures que cauen, regidors que hi intervenen, algun bolet que s'escarta, etc.

Un escriptor, que devia ésser molt bromista, digué en certa ocasió que la democràcia guanyava y endolcix les costums.

Mar del Plata

De balneari a ciutat d'estiu.—Els fundadors de Mar del Plata.—Les dues aristocracies.—Cóm va extenentse y progressant la ciutat.—El joch, subvinent a les millores urbanes.—La beneficència y la conservació dels temples.—Exclusivisme en l'administració pública.—Mar del Plata, carrer de Buenos Aires.

«Que n'és de curiosa la història y la vida estenentse de Mar del Plata! Qui no ho ha vist no coneix pas l'Argentina, perque no ha pogut apreciar l'aspecte més característich de la gent del país. Quan l'estiu paralisa un xich els negocis y del tot la vida social de Buenos Aires, la no's parla l'última cosa que del balneari situat cap al Sud, buscant la fresca y següent una railla directa vertical desde la capital fins arribar al Mar.

Va començar com un lloch de reunió de les famílies més distingides. Un xiquet per patriotisme, per treure la mala costum d'anar a l'enganya a la platja a Montevideo y Can den troc per l'any de distingir-se y no barrejar-se ab la gent vulgar y adinerada de quatre dies.

Y al principi's portava ab tanta violència aquesta esperit exclusivista, que, entre moltes altres coses, conten que un cop que va presentar al gran Bristol Hotel—abret per la fama de la societat que hi concorria—un «estancie-ro» ab la seva família, home molt rich, però ignorant y senzill y de poch tracte social, les senyorettes aristocràtiques li feren una burla molt cruel pera escarnmentarlo.

A la nit varen defecar a les minyones y criats de grans manses de llamps d'enviaten al gran saló de festes. El bon home estava encantat de l'amabilitat d'aquella societat, de que'l jovent ballés tota la nit ab les seves filles y senyora y de que aquelles damiselles tan enlluorades s'esgarriassin pera poder ballar ab ell, mentre les senyores reyen com a criades desde la galeria alta.

Y ara que Mar del Plata ha crescut immensament desde aquells temps, que se multipliquen els hotels y xalets particulars, que'l Bristol ha enriquit a una colla d'arrendataris y ha tingut de fer un annex de quatre pisos de tota una quadra, aquell esperit encara perdura.

Les famílies aristocràtiques a les quals unes grandioses y relativament antigues fortines—guanyades sense esforç pel creixement sobtat del preu de la terra—ha donat medis de obtenir una gran cultura y prodigalitat pera llençar la platja sense mida, no's barrejan may ab l'alta aristocràcia, que sab de tendència de llibres, que's recorden massa de que han fet els quarts de un a ún y de que fa poch temps no'n tenien cap. La política i els negocis ajunten completament als senyors. Les senyores may se troben per res. Y es endabades el poder enquirese a una festa y portarhi les filles, perque hi llien ab el que voldrien n'hi reporters socials posen altres noms en les llistes socials que'ls de sempre, com si

Per l'amplia informació que'ns ha donat l'Enquesta Havas, tenen coneixement els nostres lectors de tots els detalls del sinistre marítim que actualment emociona a tot el món.

Aquest vaixell era'l més gran que s'havia portat a la ciutat y a empremta actualment el seu primer viatge entre Anglaterra y els EE. UU. Les tonelades que desallotjava eren 43.328. Tenia 291 metres de llarg y 30 d'ample, poguent transportar una població surant de 3.500 persones. May, donchs, com en el cas del «Titanic» pot dirse ab major justesa que's tractava d'un vaixell veritablement invencible, en la qual hi havia els seus restaurants, el seu gimnàs, la seva pista de tennis, un jardí complet, etc.

Y no sols hi havia en el «Titanic» les cabines dels viatgers s'acomoden en llibres estivades, sino veritables y espayoses habitacions, ab llits individuals y d'estat, menjadors particulars, etc., etc. anem dient, reproduim una llista que publica un diari, de les provisions que havia embarcat el «Titanic» abans de sortir de Southampton:

28.000 ks. de carn fresca.
35.000 ois.
12.500 ks. de aviram.
40.000 ks. de truites.
7.000 litres de llet.
12.000 ks. de crema y 5.000 de sucre.
250 barrils de farina.
10.000 ks. de llegums.
12.000 ampolles d'aigua mineral, 15.000 de cervesa y 10.000 de vi.
7.000 gotes y copes, 25.000 coberts, 5.000 gavatges, 6.000 plats, etc., etc.

Les causes del sinistre

Una persona entesa en coses de mar ens deya lo següent:

«Viatjant per mar en barcos anglesos un port sempre la vida al encant. Confians en son saber, en les naus que nauen y orgullosos de representar l'Anglaterra, no miran prim en res. El capità del «Titanic», Mister E. S. Smith, era un veritable lloch de mar, un dels marins més entesos de l'Anglaterra; per això la White Star Line, hi havia confiat el millor y més nou dels seus navilis. Pero la Companyia no va tenir en compte que'l capità Smith era un home vell, y les grans màquines modernes necessiten homes moderns. El «Titanic» devia avançar pel mar de Terranova com un vapor de quinze o setze milles per hora, sense preocuparse dels dies-berges que'n aquests mesos de l'any y fins a juny o juliol baixen de les mars àrtiques. Poteser confiava el capità en els instruments que devia portar a bord, que ariven la proximitat dels grans dies-berges, acusada per una baixa temperatura de les aigües, pero lo més fàcil es que navegues com acostumen els anglesos: despreciant tot perill y despreciant els obstacles que s'oposen al seu pas, sigui feliçs, sigui barcos.

Un altre coses pensava emprar en la línia demanada del Arch del Triomf a la Ronda de Sant Antoni.

Van quedar sobre la taula els assumptes següents:

Instància de la Catalana d'Industria demanant la provisió de la direcció de jardins, lavys vacants; el plogoc de destrucció de la Rambla; construcció d'una font del Pla de Palau; plogoc de que's publicuquin els autodependents de la reversió dels trauvies.

pero es un fet que hi hagué interpeccions, paraules groixudes, blasfemes, aló de mo m'ho dirá al carrer, etc. i diré al carrer y a tot arreu, etc. hi estem fiant, punys que s'alcen, cadures que cauen, regidors que hi intervenen, algun bolet que s'escarta, etc.

Un escriptor, que devia ésser molt bromista, digué en certa ocasió que la democràcia guanyava y endolcix les costums.

«Que n'és de curiosa la història y la vida estenentse de Mar del Plata! Qui no ho ha vist no coneix pas l'Argentina, perque no ha pogut apreciar l'aspecte més característich de la gent del país. Quan l'estiu paralisa un xich els negocis y del tot la vida social de Buenos Aires, la no's parla l'última cosa que del balneari situat cap al Sud, buscant la fresca y següent una railla directa vertical desde la capital fins arribar al Mar.

Va començar com un lloch de reunió de les famílies més distingides. Un xiquet per patriotisme, per treure la mala costum d'anar a l'enganya a la platja a Montevideo y Can den troc per l'any de distingir-se y no barrejar-se ab la gent vulgar y adinerada de quatre dies.

Y al principi's portava ab tanta violència aquesta esperit exclusivista, que, entre moltes altres coses, conten que un cop que va presentar al gran Bristol Hotel—abret per la fama de la societat que hi concorria—un «estancie-ro» ab la seva família, home molt rich, però ignorant y senzill y de poch tracte social, les senyorettes aristocràtiques li feren una burla molt cruel pera escarnmentarlo.

A la nit varen defecar a les minyones y criats de grans manses de llamps d'enviaten al gran saló de festes. El bon home estava encantat de l'amabilitat d'aquella societat, de que'l jovent ballés tota la nit ab les seves filles y senyora y de que aquelles damiselles tan enlluorades s'esgarriassin pera poder ballar ab ell, mentre les senyores reyen com a criades desde la galeria alta.

Y ara que Mar del Plata ha crescut immensament desde aquells temps, que se multipliquen els hotels y xalets particulars, que'l Bristol ha enriquit a una colla d'arrendataris y ha tingut de fer un annex de quatre pisos de tota una quadra, aquell esperit encara perdura.

Les famílies aristocràtiques a les quals unes grandioses y relativament antigues fortines—guanyades sense esforç pel creixement sobtat del preu de la terra—ha donat medis de obtenir una gran cultura y prodigalitat pera llençar la platja sense mida, no's barrejan may ab l'alta aristocràcia, que sab de tendència de llibres, que's recorden massa de que han fet els quarts de un a ún y de que fa poch temps no'n tenien cap. La política i els negocis ajunten completament als senyors. Les senyores may se troben per res. Y es endabades el poder enquirese a una festa y portarhi les filles, perque hi llien ab el que voldrien n'hi reporters socials posen altres noms en les llistes socials que'ls de sempre, com si

Per l'amplia informació que'ns ha donat l'Enquesta Havas, tenen coneixement els nostres lectors de tots els detalls del sinistre marítim que actualment emociona a tot el món.

Aquest vaixell era'l més gran que s'havia portat a la ciutat y a empremta actualment el seu primer viatge entre Anglaterra y els EE. UU. Les tonelades que desallotjava eren 43.328. Tenia 291 metres de llarg y 30 d'ample, poguent transportar una població surant de 3.500 persones. May, donchs, com en el cas del «Titanic» pot dirse ab major justesa que's tractava d'un vaixell veritablement invencible, en la qual hi havia els seus restaurants, el seu gimnàs, la seva pista de tennis, un jardí complet, etc.

Y no sols hi havia en el «Titanic» les cabines dels viatgers s'acomoden en llibres estivades, sino veritables y espayoses habitacions, ab llits individuals y d'estat, menjadors particulars, etc., etc. anem dient, reproduim una llista que publica un diari, de les provisions que havia embarcat el «Titanic» abans de sortir de Southampton:

28.000 ks. de carn fresca.
35.000 ois.
12.500 ks. de aviram.
40.000 ks. de truites.
7.000 litres de llet.
12.000 ks. de crema y 5.000 de sucre.
250 barrils de farina.
10.000 ks. de llegums.
12.000 ampolles d'aigua mineral, 15.000 de cervesa y 10.000 de vi.
7.000 gotes y copes, 25.000 coberts, 5.000 gavatges, 6.000 plats, etc., etc.

«Viatjant per mar en barcos anglesos un port sempre la vida al encant. Confians en son saber, en les naus que nauen y orgullosos de representar l'Anglaterra, no miran prim en res. El capità del «Titanic», Mister E. S. Smith, era un veritable lloch de mar, un dels marins més entesos de l'Anglaterra; per això la White Star Line, hi havia confiat el millor y més nou dels seus navilis. Pero la Companyia no va tenir en compte que'l capità Smith era un home vell, y les grans màquines modernes necessiten homes moderns. El «Titanic» devia avançar pel mar de Terranova com un vapor de quinze o setze milles per hora, sense preocuparse dels dies-berges que'n aquests mesos de l'any y fins a juny o juliol baixen de les mars àrtiques. Poteser confiava el capità en els instruments que devia portar a bord, que ariven la proximitat dels grans dies-berges, acusada per una baixa temperatura de les aigües, pero lo més fàcil es que navegues com acostumen els anglesos: despreciant tot perill y despreciant els obstacles que s'oposen al seu pas, sigui feliçs, sigui barcos.

Un altre coses pensava emprar en la línia demanada del Arch del Triomf a la Ronda de Sant Antoni.

Van quedar sobre la taula els assumptes següents:

Instància de la Catalana d'Industria demanant la provisió de la direcció de jardins, lavys vacants; el plogoc de destrucció de la Rambla; construcció d'una font del Pla de Palau; plogoc de que's publicuquin els autodependents de la reversió dels trauvies.

«El Correo», en el darrer paràgraf del article «Musiqueras» que dedica al si-gè y últim concert de la Orquestra Sinfónica, diu:

«Y se acabó la presente historia hasta la primavera próxima. La despedida a Arbo y a la Sinfónica ha sido tan cariñosa como siempre, pero interna, porque hemos de volver a verles en los tres conciertos del «Orfeo Catalá», el sábado, domingo y martes próximos. Advierto que un eminentísimo artista extranjero acaba de declarar, ante sus amigos de la Filarmónica, que el «Orfeo Catalá» es el mejor cuerpo coral que se conoce en Europa.»

«El Correo», en el darrer paràgraf del article «Musiqueras» que dedica al si-gè y últim concert de la Orquestra Sinfónica, diu:

«Y se acabó la presente historia hasta la primavera próxima. La despedida a Arbo y a la Sinfónica ha sido tan cariñosa como siempre, pero interna, porque hemos de volver a verles en los tres conciertos del «Orfeo Catalá», el sábado, domingo y martes próximos. Advierto que un eminentísimo artista extranjero acaba de declarar, ante sus amigos de la Filarmónica, que el «Orfeo Catalá» es el mejor cuerpo coral que se conoce en Europa.»

«El Correo», en el darrer paràgraf del article «Musiqueras» que dedica al si-gè y últim concert de la Orquestra Sinfónica, diu:

«Y se acabó la presente historia hasta la primavera próxima. La despedida a Arbo y a la Sinfónica ha sido tan cariñosa como siempre, pero interna, porque hemos de volver a verles en los tres conciertos del «Orfeo Catalá», el sábado, domingo y martes próximos. Advierto que un eminentísimo artista extranjero acaba de declarar, ante sus amigos de la Filarmónica, que el «Orfeo Catalá» es el mejor cuerpo coral que se conoce en Europa.»

«El Correo», en el darrer paràgraf del article «Musiqueras» que dedica al si-gè y últim concert de la Orquestra Sinfónica, diu:

«Y se acabó la presente historia hasta la primavera próxima. La despedida a Arbo y a la Sinfónica ha sido tan cariñosa como siempre, pero interna, porque hemos de volver a verles en los tres conciertos del «Orfeo Catalá», el sábado, domingo y martes próximos. Advierto que un eminentísimo artista extranjero acaba de declarar, ante sus amigos de la Filarmónica, que el «Orfeo Catalá» es el mejor cuerpo coral que se conoce en Europa.»

«El Correo», en el darrer paràgraf del article «Musiqueras» que dedica al si-gè y últim concert de la Orquestra Sinfónica, diu:

«Y se acabó la presente historia hasta la primavera próxima. La despedida a Arbo y a la Sinfónica ha sido tan cariñosa como siempre, pero interna, porque hemos de volver a verles en los tres conciertos del «Orfeo Catalá», el sábado, domingo y martes próximos. Advierto que un eminentísimo artista extranjero acaba de declarar, ante sus amigos de la Filarmónica, que el «Orfeo Catalá» es el mejor cuerpo coral que se conoce en Europa.»

«El Correo», en el darrer paràgraf del article «Musiqueras» que dedica al si-gè y últim concert de la Orquestra Sinfónica, diu:

«Y se acabó la presente historia hasta la primavera próxima. La despedida a Arbo y a la Sinfónica ha sido tan cariñosa como siempre, pero interna, porque hemos de volver a verles en los tres conciertos del «Orfeo Catalá», el sábado, domingo y martes próximos. Advierto que un eminentísimo artista extranjero acaba de declarar, ante sus amigos de la Filarmónica, que el «Orfeo Catalá» es el mejor cuerpo coral que se conoce en Europa

questes festes que celebraran del 1 al 10 d'octubre, a Anglaterra, Portugal i a alguns Estats americans.

Les invitacions seran molt escasses, per falta d'elements per atendre als invitats.

Se vol que les festes tinguin caràcter oficial i que sigui Govern l'encarregat de portar-les a cap.

Els ports de Ceuta i Melilla

Han celebrat noves conferències ab el senyor Villanueva els encapçalats que des de les obres que realitzen en els ports de Melilla i Ceuta per buscar el medi de que aquestes s'activen.

Trens directes

La Compañia de Madrid, Saragossa i Alacant, ha disposat uns trens directes entre Madrid i Valencia.

Exposició Beruete

S'ha inaugurat en l'estadi don Sorolla la exposició de quadres de don Aureli Beruete, mort no fa gaire.

Als enginyers

Als enginyers industrials publiquen un manifest en el que diuen que ells volen ser respectuosos ab el principi d'autoritat i que's restableixi la disciplina escolar, sempre que'ls Poders públics tinguin també en compte que'ls estudiants aquests no són servils, però que'ls estudiants practica i oficial i dotats de classes acomodades i en condicions.

Com s'entengui que estudiem—diu—després que aquests trets són de autoritar per exercir la industria privada?

Ningú pot títol de rebels als alumnes que abandonen la carrera quan els Poders públics no donen garanties suficients per exercir la industria sense perjudicis als individus que exercen aquesta carrera i pertanyen a instituts armats.

El geni de la comedia

A la tarda s'ha celebrat en el teatre de la Princesa la primera de les seccions del Cicle històric teatral titulat «El geni de la Comedia».

Aquesta primera part ha estat dedicada al teatre grec, representant «El Esclofista», «Las ranas» i fragments de «Las aves».

La sala estava totalment ocupada per nombrosos i distingits públics del que formaven part moltes senyores.

L'expectacle ha resultat tan interessant com nou.

Notes del eclipsi

Després del eclipsi el director del Observatori ha manifestat que la conseqüència dels nivells solament s'ha pogut observar el segon contacte.

Aquesta tarda, el senyor Infiguez, director del Observatori, ha celebrat una conferència telefònica ab la comissió del Observatori de Madrid, que ha anat a Caceres.

Aquests han comunicat que durant l'eclipsi ha estat el cel sense núvols, envoltant-se després de terminar el fenomen, i per consegüent quan ja havien realitzat totes les observacions.

Com se veu, a Caceres han pogut més afortunats que a Madrid.

Han observat aquells astrònoms els contactes primer i últim de la fase parcial i han pogut apreciar les línies de Bayli durant segons en el moment de la fase màxima.

Per consegüent, l'eclipsi no ha arribat a ser total a Caceres, lo que està d'acord ab els càlculs fets ab l'observatori de Madrid i publicats en una recent memòria.

També han fet varietats fotogràfiques de la fase parcial, una del moment crític del eclipsi, fotografies espectrals i una de la fase màxima.

Han observat les ombres volants i les variacions de temperatura.

Tortosa. Degut al mal estat atmosfèric, no ha pogut l'Observatori del Ebre realitzar observacions solars per mitjà de la fotografia.

Sols ha lograt aprofitar un breu moment en el que estat el cel un xich seré per practicar, encara que ab dificultat, algunes medicions micromètriques de les cordes i flexes del disc solar.

Seylla. A l'Observatori s'han fet observacions sobre l'eclipsi, realitzant pràctiques els alumnes de Física i Cosmografia.

Als núvols han impedit l'observació total.

El baròmetre ha baixat 2 dècimes i el termòmetre un grau.

Orde. Des de molt de temps, ab notia del eclipsi, s'ha notat gran moviment en la població.

En l'Observatori de la Universitat s'ha pogut veure que l'eclipsi ha començat minut minut abans de l'hora senyalada.

L'anel solar en la fase de la totalitat tenia tres mil·límetres d'amplà.

S'han tret 30 fotografies que seran enviades al Observatori de Madrid.

La vaga de Cadix

Cadix.—Els obrers sense treball han anat a les obres d'extra-nuòs invitats als obrers que hi treballaven a abandonar el treball, accedint aquests.

Els tramvies circulen custodiats per la força pública.

En varis forns no s'ha cuit pa, però en els marçats i en les senyals.

Els vaguistes recorren els carrers en actitud pacífica, vigilant la força pública.

Liquidació del presupost

«La Epoca» fa el resum del presupost de 1911, dels augmentos que's varien i dels pagaments verificats, donant les següents xifres:

Crèdits: 1,122 milions; augment: 1,248; obligacions: liquidades, 1,226; pagaments: 1,173 milions.

Pregunta «La Epoca» si's tracta de fer un presupost que no excedeixi dels 1,122 milions que va fixar la llei, o de 1,248 milions a que arriba el presupost ab els crèdits extraordinaris.

Exigeix gran sinceritat.

La Mancomunitat a Valencia

Valencia.—S'ha constituït la comissió de la Diputació provincial, per estudiar el projecte de Mancomunitat.

Cap a Barcelona

Castelló.—S'han començat les manifestacions de Antoni Pérez, de que fa cinch anys un desconegut li va robar una filla que li sembla que es la Angèle trobada a casa de la Enriqueta Martí.

Antoni Pérez marxà a Barcelona.

La «Gaceta»

Madrid, 18, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Decrets de Guerra comunicats abir.

Royal Order sobre permisos que se solliciten entre metges directors del cos de bany.

Resolucions adoptades pel ministeri de Gracia i Justicia en les dades que s'indiquen, sobre grandees i títols del Regne.

Relació de les pensions declarades pel Consell Suprem de Guerra i Marina durant la primera quinzena del mes actual.

Disposant que desde'l dia primer de maig pròxim se paguin els interessos del cupo número 44, venint de 15 de maig del Deute amortizable al 5 per 100, emissions de 1900, 1902 i 1906, i els títols amortitzats del Deute i vençuts.

Els nous governadors

La combinació de governadors alcansa:

rà a set provincies.

Cinco sobre la vacant que deixa l'oficial primer del ministeri de la Gobernación.

Dimiteixen els governadors d'Osca, Caceres, Valencia, Santander i Soria.

A la vacant d'oficial primer del ministeri va l'actual governador de Valencia, D. Joaquín Moreno, va la de Valencia hi va el Cádiz, don Luis López García.

Se designen quatre nous governadors que son els senyors Quipeo de Llano, Polo de Lara, Comenge i García Plaza.

El senyor Comenge es nomena per Màlaga i el senyor García Llano per Soria.

Sobre les Mancomunitats

—Fantasia de «El Imparcial».

Diu «El Imparcial» que ahir se parlà en el saló de conferències dels projectes que'l Gabinet presentarà a les Corts, donant com a segur que un d'ells serà el de Mancomunitats.

A propòsit d'això, un diputat regionalista, accidentalment a Madrid, ens va fer algunes manifestacions sobre el qual grup de la «Lliga» pensa sobre'l particular.

Segons ell no dubten els amics seus de que'l projecte serà presentat, però si de sa virtualitat i èxit, molt més desde'l moment que no començarà ab l'ajuda del senyor Maura, encastellat en son projecte de regim local.

Nega que els regionalistes se confonguin ab el partit conservador; oportunament el senyor Cambó fixarà ben clara la seva actitud.

Creu possible la implantació de les seves doctrines dintre de la legalitat, però no s'afiliaran ni a liberals ni a conservadors, encara que a uns i altres se suanien, sense confondre's, segons quins s'efecti els que realitzen les reformes que preconisen els regionalistes.

Si el partit conservador s'avença confirmant el projecte de regim local, allavors la «Lliga» se dissoldrà per no tenir raó d'ésser i sos components aniran a formar en les línies conservadores i liberals d'acord ab sos particulars idees.

Si ni liberals ni conservadors recullen i apadrinen les idees regionalistes, ells difundiran sos doctrines ab el fi de formar un partit que's diria: «regionalista espanyol».

Sols se considerarien fracassats si Espanya no respongués a aquesta crida.

De tots modes—va acabar el nostre interlocutor—nosaltres estem ara en actitud expectant i segons lo que fassi el Govern, fixarem la nostra actitud a les Corts de mode clar i definitiu.

El governador de Soria

L'actual governador de Soria, senyor Argüelles, dirigeix una carta a un periodista, en la que fa constar que no ha rebut la missió de portar el canvi, ni de parlar ni per escrit ab totes varis requeriments, pe que l'impedixen rahons que's proposa fer públiques.

La direcció de Duanes

Madrid, 18, 2 tarda.

La Direcció general de Duanes se traslladarà aviat al carrer del Marqués de Cubas, davant de l'Acadèmia de Jurisprudència, en el Palau del duc de Andria.

Els nous governadors

Avui ha sotmès el ministre de la Gobernación a firma del Rey els decrets de l'anunciada combinació de governadors.

S'han nomenat els següents:

De Valencia, al senyor Lopez García.

De Soria, al senyor García Plaza.

De Màlaga, al don Rafael Comenge.

De Santander, al senyor Lirondo.

De Osca, al senyor Quipeo de Llano.

De Caceres, al senyor Polo de Lara.

Què passa?

Ningú sab res

Els reporters han anat desorientats avui.

El senyor Canalejas, després del Consell celebrat a Palau, ha visitat alguns ministres.

El senyor Barroso no hi era en el seu.

Els de Guerra i Marina han marxat junts a l'ajut de Bonavista.

El president ha avisat que no dinava a casa.

A tot això, els periodistes rodant pels carrers, avantales i després, no podien parlar ab el president, ni ab cap individu del Govern.

La consubstancial pregunta's dibuixava en tots els llavis: «Què passa?»

S'acaba de celebrar un Consell a Palau, en el que posar s'han tractat d'algunes coses importants: els pressuposts i la qüestió internacional, i a penes acabada la reunió el senyor Canalejas marxà als ministres d'Hisenda i Estat per a conferenciar ab els seus titulars.

Quan els periodistes esperaven a casa del president la ambada d'aquest, s'ha produït un avís telefònic conegut en aquesta forma:

«S'och a Hisenda; el Consell a Palau no ha tingut importància; probablement no anirà a esmorzar a casa; i com no tinc res de particular que comunicar, digui als periodistes que no m'esperin».—Canalejas.

Un secretari ens ha tramès l'avís i els periodistes ens hem traslladat a Governació.

També deyal president en son avís que no havent pogut celebrar el «Consell» que estava anuñat, aquesta tarda se reuniran els ministres a Governació.

Quan hem arribat a Governació ens ha comunicat quel senyor Barroso no's trobava a la casa.

Un secretari subsecretari, i aquest, com bon subordinat, ha dit que no sabia res.

Govern civil

De Sanitat

El governador ha rebut una memòria de la Junta de Veïns de la Barceloneta, en la qual se senyalen les principals diferències del caràcter sanitari que hi ha en tan important barriada.

El governador, proposantse fer una intensa campanya sanitaria a Barcelona i a sa provincia, ordenarà a qui correspongui la realització de les millores indicades, havent començat ja l'Inspecció Provincial a corregir aquelles deficiències que estaven més directament compreses dins el terreny de les seves atribucions.

Pel bacteriològic agregat a l'Inspecció Provincial se fan tota mena d'investigacions (derivades de la campanya de Vilanova, i se reneten per la seu analís al Institut d'Anàlisi i de seccions dels malalts que sofriran el colera l'estiu passat.

Agresió

La passada nit al sortir de la fàbrica de tints de Joan Pujol, l'obrer Antoni J. Estadella fou agredit per tres obrers sense feina que li produïren lesions de pronostic reservat.

La policia ha detingut als tres agressors.

Curanderisme i cartomancia

El governador ha donat ordres a la policia per que sien perseguits severament els curanderos i les dones que's dediquen a la cartomancia.

Robo

Denuncien a la policia que alre nit foren robats d'un cobert del carrer de Cerdanya 20 sacs de desperdici de cotó, valorats en 600 pessetes.

La catàstrofe del «Titanic»

L'agencia de passatges «Survey Hispania», subdelegació a Barcelona de la C. S. V. S. L. comunicà al governador que, ab data del 16 de març de 1912, despatxaren els següents passatges de segona ab destí a l'Havana, via Nova York, pel «Titanic», a don Julià Padró, don Emili Pallás, i a les germanes senyores Assumpció i Florentina Durán.

En la llista enviada pel capità del vapor «Companhia» per F. S. F. i traçat per l'agencia Reuter, hi figuren, entre'ls naufrags salvats, que's troben a Corol de dita embarcació, els noms de Miss Teodora Asunción Durán, Florentina Durán, Emili Pallás i Julián Padró.

Borsa

Canvia facilitats per la Casa J. Marsans Sol y Fills

Barcelona 18 d'abril.

Sessió del matí

Operacions Quota

4 1/2 Interior 11 de mes. 84.95 84.91 84.95 0

Ac. P. G. N. Espanya 11 de mes. 93.39 93.35 93.40 0

Ac. P. G. N. Alacant 11 de mes. 97.35 97.40 97.35 0

Ac. P. G. N. Orense 11 de mes. 23.70 23.70 23.70 0

Sessió de la tarda

BORSA

Ados quarts de quatre tanca

Madrid i places banc. 8 d. r. 0.30 1/2, dany 93.95 d.

Londres 8 d. r. 101.25 101.25 101.25 d.

Sech. 27.05 27.05 27.05 d.

Paris 71.15 d.

Deutes del Estat i del Municipi

Operacions Diner Paper

4 1/2 Interior 11 de mes. 84.95 84.91 84.95 0

Ac. P. G. N. Espanya 11 de mes. 93.39 93.35 93.40 0

Ac. P. G. N. Alacant 11 de mes. 97.35 97.40 97.35 0

Ac. P. G. N. Orense 11 de mes. 23.70 23.70 23.70 0

Obligacions comptat

Canvia Diner Paper

90.65 Nord Villalba a Segoria (4 1/2). 90.65 90.65

90.65 Esp. Alm. V. i Tar. (4 1/2). 90.65 90.65

90.65 Esp. Alm. V. i Tar. (4 1/2). 90.65 90.65

90.65 Esp. Alm. V. i Tar. (4 1/2). 90.65 90.65

Accions i fmes

Canvia Diner Paper

90.65 Nord Villalba a Segoria (4 1/2). 90.65 90.65

90.65 Esp. Alm. V. i Tar. (4 1/2). 90.65 90.65

90.65 Esp. Alm. V. i Tar. (4 1/2). 90.65 90.65

90.65 Esp. Alm. V. i Tar. (4 1/2). 90.65 90.65

Accions comptat

Canvia Diner Paper

90.65 Nord Villalba a Segoria (4 1/2). 90.65 90.65

90.65 Esp. Alm. V. i Tar. (4 1/2). 90.65 90.65

90.65 Esp. Alm. V. i Tar. (4 1/2). 90.65 90.65

90.65 Esp. Alm. V. i Tar. (4 1/2). 90.65 90.65

Borsa de Madrid

Telegrama de les 9 1/2

4 per 100 Interior 11 de mes. 84.95 84.91 84.95 0

Ac. P. G. N. Espanya 11 de mes. 93.39 93.35 93.40 0

Ac. P. G. N. Alacant 11 de mes. 97.35 97.40 97.35 0

Ac. P. G. N. Orense 11 de mes. 23.70 23.70 23.70 0

Borsa de París

Telegrama de les 3 1/2

4 per 100 Interior 11 de mes. 84.95 84.91 84.95 0

Ac. P. G. N. Espanya 11 de mes. 93.39 93.35 93.40 0

Ac. P. G. N. Alacant 11 de mes. 97.35 97.40 97.35 0

Ac. P. G. N. Orense 11 de mes. 23.70 23.70 23.70 0

Borsa de Nova York

Telegrama de les 10 1/2

4 per 100 Interior 11 de mes. 84.95 84.91 84.95 0

Ac. P. G. N. Espanya 11 de mes. 93.39 93.35 93.40 0

Ac. P. G. N. Alacant 11 de mes. 97.35 97.40 97.35 0

Ac. P. G. N. Orense 11 de mes. 23.70 23.70 23.70 0

Borsa de Londres

Telegrama de les 11 1/2

4 per 100 Interior 11 de mes. 84.95 84.91 84.95 0

Ac. P. G. N. Espanya 11 de mes. 93.39 93.35 93.40 0

Ac. P. G. N. Alacant 11 de mes. 97.35 97.40 97.35 0

Ac. P. G. N. Orense 11 de mes. 23.70 23.70 23.70 0

Conferències a Alemanya

Ha marxat a Hamburg el doctor don Jordi Rubió i Balaguer, sollicitat per l'Hamburgische Kolonialinstitut, per Sprachre una serie de conferències sobre: «La critica històrica i literaria en la Espanya contemporània». Tan interessant tema'll desenvoluparà durant els dies del present abir fins al juliol, segons s'aguent programa.

25 d'abril.—Idèa general d'aquest aspecte de la moderna cultura espanyola. Sos orígens. Decadència de tals estudis en els primers anys del segle XIX. El domini castellà i el català.

2 de maig.—Domini castellà. Organismes consagrats ab aquest estudi. Les Acadèmies. Moderna orientació donada als procediments d'ensenyança superior. Entrants que an ella corresponen: el «Centro de Estudios Históricos», de Madrid. La «Escuela Española», de Roma.

9 de maig.—La historia literaria. Milà i Fontanals implantador a Espanya dels mètodes de la critica moderna. Els coneguts de Milà.

23 de maig.—Menéndez Pelayo i sa escola.

6 de juny.—Milà i Fontanals i sos estudis sobre la poesia heroica castellana. Menéndez Pidal; sos treballs sobre les antigues cròniques i cantars de gesta. Coneixement que avuy tenim de la epopeya castellana.

12 de juny.—Els historiadors: tendència monogràfica.—La escola arabista.—Moderns investigadors de l'antich Dret Històric.

20 de juny.—Domini català. Tardana agraciada en el modern Renaixement dels treballs de historia literaria. Molt més rics i més científics que els treballs dels primers esforços. Les primers revistes literàries.

27 de juny.—Progressiva decaració de

concepte de la critica literaria. Influència dels treballs de Milà. Les edicions de textos clàssics. L'Institut d'Estudis Catalans. La moderna escola filològica.

4 de juliol.—Els estudis històrics a Catalunya. Sa tradició no interrompuda i principals representants. Modernes investigacions fetes per nacionals i estrangers en l'Arxíu de la Corona de Aragó.

11 de juliol.—La Bibliografia i Bibliofilia com síntesis del progrés de la critica a Espanya durant els darrers anys.

Mossen Alcover

Mossen Alcover, que ha passat uns dies a Barcelona, acaba de sortir cap a París, hont passarà un parell de mesos dedicat als estudis filològics i ab el fi de completar el seu inventari de la Lengua Catalana.

Informació estrangera

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Crisis a Hongria

Vienna.—El president del Consell de ministres de Hongria, senyor Khven Hedervari, ha presentat la dimissió del Gabinet al emperador Francisco Joseph, qui li ha acceptada.

Observant l'eclipsi

París, 17, 8 1/2 nit.

El P. Cirera, director del Observatori de l'Ebre, de Tortosa, que ha vingut al observatori de Valjoana, prop de París, dins de la línia de eclipsi, ha fet les següents observacions:

El primer contacte ha sigut a les 10 hores, 48 minuts, 38 segons i 5 dècimes i els dos contactes a les 12 hores, 9 minuts i 48 segons. L'eclipsi ha sigut lleugerament anular.

A les 12 1/2 ha disminuït la temperatura en 4 graus, tornant a pujar tot seguit ràpidament.

La presidencia de la Cambra

París, 17, 9 3/4 nit.

La idea de la candidatura de M. Delcassé per la presidencia de la Cambra de Diputats, guanya terreny.

Els amics de M. Delcassé diuen que aquest acceptarà la candidatura si li es oferia per la majoria republicana.

M. Briand, a qui s'indica també, ha renunciat formalment a anar en candidatura.

En Ciemencau

París, 18, 10 1/4 matí.

Segons «Le Matin», M. Ciemencau haurà de sortir dins de pocs dies una delicada operació.

Altres naufragi

París, 18, 11 3/5 matí.

«Le Petit Parisien» publica un despatx de Londres dient quel vapor «Canadiu-Cargrey», que porta 200 passatgers, demana socors, per trobarse en situació crítica.

Segons «Le Petit Journal» el «Cargrey» ha encallat en uns baixos de la costa de Terranova.

Vaga sanchnanta

París, 18, 12 3/4 tarda.

Irakousk.—La situació es molt greu a la conca minera de Lena, hont se va declarar la vaga fa un mes.

Les tropes s'han vist obligades a fer foc sobre'ls vaguistes, resultant 107 morts i 80 ferits.

Negociem Valors i Cupons

Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 20.

Lo que diu en Canalejas

Madrid, 18, 4 1/5 tarda.

Al sortir de Governació, hont ens han facilitat la combinació de governadors, ja comunicada, hem vist al senyor Canalejas, que's dirigia en sen autòmobil al Ministeri d'Estat.

L'hem seguit i al sortir l'hem interrogat.

—Donchs, res, senyors—ha dit.—El Consell a Palau no ha tingut importància. Ens hem ocupat dels assumptes pendents.

He vingut a veure al senyor García Prieto, per a tenir noves notícies del naufragi del «Titanic» i del acord de França en contestació a nostra nota.

El ministre d'Estat no ha pogut satisfer la meua curiositat en cap d'abds extrems.

Aquesta tarda, a les cinch, ens reunirem a Governació per seguir parlant dels pressuposts.

Se va particular passa en aquest assumpte. El senyor Navarro Reverter treballa molt i vol introduir recomptes; i jo l'ajudo.

Els ministres se fan càrrec de la situació i no hi ha que esperar tiques transcendents ab que alguns somien.

El president, després d'inte alfabement de sos interlocutors, s'ha dirigit a sa casa, no sabem si per a dinar i per a saludar a sa familia.

Historia d'una concessió

«La Mañana» publica un extens article explicant com se va concedir a la companyia de vapors de l'Àfrica aquest servei de comunicacions marítimes.

Aquesta companyia nomena conseller jurídic ab un pte de 20,000 pessetes anuals a un poderós que entra ja esperansa de pujar al poder.

Quan va venir al poder el senyor Canalejas estava ben col·locat el protector i advocat de la empresa dels vapors d'Àfrica.

Se va senyalat el 10 de maig de 1910 per que's verificass el concurs de concessió d'aquest servei, essent ministre de Foment don Fermí Calbetón.

Va concorrer la companyia de vapors de l'Àfrica. Se sabia que la Transatlàntica no havia d'acudir al concurs. Les companyies filipines i la Canabàrica també desistiren perquè la xarxa de negocis extesa pel Mediterrani estava fora del seu camp d'acció.

Al entrar al Consell

Madrid, 18, 5 1/5 tarda.

S'acaben de reunir els ministres a Governació per celebrar Consell.

El senyor Barroso, que duxa un voluminós paquet de papers sota el braç, ha manifestat als periodistes que no portava res al Consell.

El ministre d'Hisenda ha fet constar que'l Consell no era extraordinari, com s'ha suposat, sino que era en substitució del «Consell» que tenia de celebrarse a Melilla i que no s'ha via pogut celebrar per la molta fiama.

Ha aplegut quel Consell se dedicaria a pressuposts i a estar de tals negociacions ab França.

El ministre de la Guerra ha manifestat que havia rebut un telegrama de Melilla ab el consubut seus novats i que havia començat un fort llevant en aquelles costes.

El ministre de Marina ha dit que en el Consell solament se tractaria de pressuposts.

El senyor Canalejas ha fet idéntica manifestació.

El senyor García Prieto ha dit que encara no s'havia rebut la nota que

Ultima Vegada

per liquidació final del

IMPORTANT REGAL

als lectors de LA VEU

Per 500 pessetes a Barcelona o 625 per correu, s'entregará un tomo en tamany 32 per 22 de la importantíssima obra nova de Teodor de llibres per partida doble, Obra meravellosa, Correspondencia, Sistema metrich decimal, Inventaris, Balans, Operacions pràctiques de teneduria, preparació de l'impreta, para obrir i tancar els llibres i altres molts d'interessants, utilitats.

Contabilitat mercantil simplificada

al llibre, de totes les intel·ligències, del professor mercantil D. Manuel F. Font, ab qual obra qualsevol persona pot fer la carrera de Comers i la de Tenedor de Llibres en tota sa extensió teòrica i pràctica, i en el curt pla de 30 dies, sense necessitat de recórrer als auxilis d'Escola, Acadèmia ni a cap professor.

Dirigit a D. Manuel F. Font, carrer de Santa Agna, núm. 18, Magatzem de Mobles.—Barcelona.

Cadauna' dia 30 d'abril

Dinámica atmosférica

El temps per a demà a l'Europa central i meridional.

Ahir va ploure al Rosselló i Catalunya, i desde Andalusia fins a les terres d'Italia domina un regime temporal en quasi tot el Mediterrani.

La borrasca d'ahir sobre'l Marroc se troba ara a Tínez, ab mar grossa i plujades que demà seran generals en el mar Jònic i costes de la Tripolitania. També es plujarà el cel al Mediterrani superior, Rosselló i Catalunya, ahont hi cauen petites ruixades.

Demà arribarà una nova tempesta al Marroc i Mediterrani inferior, ab onades i plujes. El Mediterrani superior i la seva vessant espanyola encara quedarà debíment dintre de la tempesta africana, i persistint les condicions propícies per a que vingui un regime de plujes.

D. PUIG.

LICEU

Anit se donà la última audició en aquesta temporada del «Lohengrin» i ab el feu la despedida nostre eminent tenor Viñas, qui trobà, ab l'aplauiment i ovació, el premi merescut a son art seriós que ja es costum en quantes obres ens canta.

Igual que'n les anteriors audicions ab la versió catalana desde'l racontone fins a l'acabament de l'obra, essenthi dominat aixís mateix entre grans aplaudiments el abes de dit fragment.

Nosaltres regreimem en Viñas l'interés que sent per nostra llengua, que al utilitzar la cantant fa, a més, un gran bé a l'obra de Wagner. Regreimem també que el feu el primer qui trencant els molles vells no tingué inconvenient en llençarhi, malgrat les convencions de la «época». L'Associació Wagneriana, estimant aquesta iniciativa, ha en dressat un magnífic programa, en el qual conta l'agraïment i l'admiració per la seva enlaurada obra, i al esperant que altres que tingui imitador i s'apugui aviar veure reduïda en quant sos pugui la parla estrangera de nostre teatre líric.

Ultima Hora

EDICIO DEL VESPRE: 2.0N TIRATGE

Lo del Marroch

La revolta de Fèz

París, 18, 10 1/4 matí.

Un radiograma enviat pel consell de Anglaterra a Fer confirma la sublevació de part de les tropes indígenes i la revolta de la població.

La guarnició francesa es d'uns 1,500 homes.

Un despatx de Tànger rebut per el Techo de París diu que «for está en plena revolta». Sembla que les tropes indígenes s'han sublevat cometent un atentat contra alguns suboficials de la missió militar francesa.

«Le Petit Parisien», en un despatx de Fer, també dona la notícia d'haver se insubordinats les tropes cerifines i haverse revoltat la població indígena, atenció a alguns suboficials francesos.

«Le Matin» publica un despatx de Fèz dient que M. Regnaud ha retrasat la seva sortida a causa del mal temps.

Teatres

CATALÀ

Sindicat d'autors catalans

«La Forastera» és una aixurada pesada del Pau Parcellada, escrita ab l'única intenció de fer passar una estona divertida. Y com que ho conseqüenciu, no cal exigir altra cosa.

El director, dirigint pel popular Bergès, interpreta l'obra ab variable agut distingint l'esmentat actor, la Fremont, en Tor y en Barbosa, que són els encarregats dels papers principals y s'ueuen secundats degudament per tots els altres.

El número darrer de «El Teatre Català» és extraordinari y dedicat tot ell a la memoria del gran poeta Joan Maragall ab motiu de l'estrena de la seva tragèdia postuma «Nausica».

Consta de 28 pàgines en paper couché, algunes d'elles tirades en color y de la importància d'aquest número, veritablement notable, no dona idea el següent sumari:

Text: L'emoció del consensar, per la Redacció. — Aquella resplendor, per Joseph Llionat. — Anima catalana, per Joan Maragall. — Fragment de la traducció d'«Ifigènia a Taurida», per Ramon Torregrossa. — El Triomf de la Margarida, per Joan Maragall. — Crítica de «Nausica», la tragèdia, l'interpretació, el fragment de l'acte tercer de «Nausica», l'estrena de «Nausica», per Joan Maragall. — Un recort del Maragall, per Ambrosi Currión. — Impressió, per Carles de Fortuny. — Notícies, — Adieu, per Joseph Maria de Sureda.

Gravats: Coberta: Retrat del Maragall, a dues tintes. — Portada: L'Emilia Baró en «Nausica». — Estrena d'«Ifigènia a Taurida» als Jardins del Laberint (5 gravats). — Estrena de la «Margarida» al teatre de les Arts (2 gravats). — Eugeni d'Ors. — En Ramon Torregrossa la conferència de l'Ors. — Don Jellós de «Nausica»: senyorettes Buxadós, Mestres y Persiva y senyora Huguet. — En Jaume Borrás en l'«Ifigènia» (acte primer). — Bocets de les decoracions de «Nausica» (3 gravats). — Maurici Vilamara. — Miquel Moragas. — Salvador Alarma. — En Borrás en «Ifigènia». — En Blauca en «Ifigènia». — En Capdevila en «Ifigènia». — En Barbosa en un mariner. — En Bardón en «Ifigènia». — La senyoreta Fremont en «La Reina». — En Tor en «Ifigènia». — La senyora Huguet en «Una donzella». — La senyora Baró y el senyor Capdevila en una escena del tercer acte de «Nausica». — Il·lustració de la poesia «Adeu», per en J. Roca-ro.

Diu un confrare: «Ha sido despedido de la compañía del Principial, por el empresario señor Franqueza, el distinguido y popular actor don Hermenegildo Goula».

Según tenemos entendido, la causa de su despedido de la compañía del Principial ha sido el ser demasiado viejo, lo cual no deja de ser una excusa de mal pagador, como suele decirse, pues de todo el mundo es sabido que el señor Goula, a pesar de sus años, conserva aún para el teatro aquellas facultades que le han hecho popular y que muchos de los actores jóvenes que pisan nuestros escenarios quisieran para ellos».

Un nou teatre? Se diu en els cirkos literaris y artístics, que l'actriu Maria Guerrero y el seu espòs el senyor Díaz de Mendoza havien sol·licitat el preu d'un solar de la Granvia A de la Reforma, per erigir en ell un teatre a la moderna, digne de la importància de nostra capital, ja que'l propòsit de dits artistes era posseir un teatre propi a Barcelona abont actuarien durant l'estiu y oferir-lo al Sindicat d'Autors catalans per la temporada d'hivern, ab objecte de que la dramàtica barcelonina y catalana habitessin en un mateix palau y rebessin culte en el propi lloch.

L'actor negre Panixó M. Fernández avuy, dijous, a les 8, se despondrà del públic barceloní ab la famosa obra del Guimerà «Mar y Cielo».

Aquesta representació se celebrará en el gran teatre Espanyol.

NOTICIES

DE BARCELONA

El dia ha aparegut ab el cel net de núvols per complet, venint cap a mitja matí espesses boires a torbar l'esplendor del temps.

A intervals, durant el dia, el sol s'ha deixat veure, y la temperatura ha sigut molt agradable.

Escriten de Puigcerdà: Després de la nevada del dilluns, que deixà el pas cobert de blanc sudant, han seguit unes gelades tan fortes, castigant de tal manera als fruiters, que se'ls poden donar per perduda la collita de fruita.

Visita d'un príncep

El senyor duc de Orleans, pretendent al tron de França, ha visitat els establiments de «La Rabassada», admirant l'esplendit panorama que desde aquells paratges se veu.

Sa altesa felicitava vivament al actiu y zelós director general d'aquells establiments senyor Sabadell Giel, declarant encantat de sa excursió y promettent repetir-la molt aviat.

Tot comerciant ha de adoptar els segells de Cauché flexibles, patentats de la Manufactura de Segells-Gravats-Rotuls, Numeradors, Fextadors, etc. Suc. Bossi, Plasa Real, 14. — Sucursal: Rambla del Centre, 31. — Telèfon, 2.402.

La Societat Barcelonina d'Amics de la Instrucció celebrará sessió general ordinària el dia 20 del corrent, a dos quarts de deu de la nit, en el Foment del Treball Nacional, essent l'objecte de la mateixa: «Discussió sobre Tribunals per noys».

El incendi en res perjudiquen a les construccions modernes d'acer y ciment (Formigó armat sistema HENRIQUE) Faciliten presposats Construccions y Paviments S. A., abans Miró Trepal y C., Pelayo, 1, principal.

Hem tingut el gust de saludar al nostre amic y paisà el procurador dels Tribunals, colegiat a Madrid, don Joan Garcia Coca, que ha vingut a Barcelona per quèters professionals.

El «dimens» concerts de Moda que tenen lloch els dijous y dimegnes en el «Royal» s'han canviat als dilluns y divendres, a petició de distingides famílies que no hi podien assistir per ser dies de Liceu. En conseqüència demà, divendres, 19, serà el primer dia de la 10a de la nit, ab un escullit programa.

El moys d'Esquadra d'Odena comunican que, havent sabut que la nit del 12 al 13 del actual havien sigut tallats 11 plançons d'olivera y 2 d'ametller, van fer les oportunes indagacions y van detenir a un pagès qui digué que, en efecte, era autor de la malifícia y que l'havia realitzada per ressentiment de que el dia abans l'havien renyar perquè travessava la finca pel mitjà de les plantacions.

El del Port han detingut a un lladregot d'ofici que rondava pels molls. — Lavabos, Waters, Banyeres. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

Una senyora denuncià a les vuit del vespre que, havent entrat al water-closet públic de la plaça del Beai Oriol, s'hi havia deixat un paraigua ab puny de or, y que al tornar a la poca estona a buscarlo, la guardiana li havia contestat que allí no s'hi havia deixat res.

El municipal 561 interrogà a la guardiana la qual insistí en lo dit y en aquell precís moment se presentà un xicot escombrari denunciant que la dita guardiana havia tirat un paraigua al carro de les escombraries dientli quel guardés, que després ja'l reculliria y li donaria per ella.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

merci, al emprendre'l seu viatge per Madrid.

A la iglesia parroquial del vebí poble de Sarrià, durant la present setmana s'estan donant dues series combinades d'exercicis espirituals pera obres y sirventes, que's veuen molt concurreguts.

Al marí, a les sis, després de la missa, el Rnt. P. Bonaventura Sabatè, de la Companyia de Jesús, dona en català una instrucció pietosa a les obres y sirventes reunides.

Les joves de servey se reunexen ja la tarda, de quatre a cinch, en la esmentada iglesia fent sa meditació baix la direcció de dit eloquent religiós.

Les obres tenen sos actes pietosos a dos quarts de vuit y està encarregat de dirigirli la paraula el Rnt. Dr. don Ramon Balcells, fundador del Patronat d'Obres Cristianes del Poble.

El Crèdit Mobiliari Agricol d'Espanya participa als seus imponents en els llibretes d'estalvi al 4 per 100 de interès anual, quel dia 20 de cada mes se procedirà al sorteig del PREMI DE CENT PESETTES que per a fomentar el petit estalvi ha establert son Consell d'Administració. En ses oficines de la Plaça de Santa Agnà, 24, o en ses Succursals de Tortosa y Rubí, se proporcionarà a tothom qui ho sol·liciti el reglament y condicions per l'adjudicació del premi mensual indicat.

Un devot de la Mare de Deu de Lourdes ha entregat a la Secretaria de la Junta Diocesana d'Acció Catòlica, la almoyna de 50 pesettes que destina a sufragar els gastos del viatge y acondicionament d'un malalt pobre en la Peregrinació que a dit Santuari organisa, com cada any, la Hospitalitat Diocesana de la Immaculada Concepció.

Al carrer de Tapioles, 35, la penya Franciscana León Piná, de dos anys, va caure dins d'un cubell de lleixiu, ahir tarda, y's va produir cremades extenses a tot el cos.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

patentat en el transcurs del seu treball, les grans diferencies que separen la Pedagogia antiga de la moderna, fent ressaltar especialment els mètodes y procediments d'ensenyança corresponents a la lectura, geografia y dibuix emplatats per cada una de les dues Pedagogies, significativament que la diferencia que existia entre abdues procedís de l'inspiració dels primers en la lògica, mentre els segons se fonamenten en la psicologia infantil.

El senyor Homs va ser molt aplaudit y felicitat per la seva important dissertació.

— Les persones de gust, després dels dinars, prenen una copeta de

DIGESTIU CUIXART

Dipòsit: Arch del Teatre, 21, Barcelona.

Agricultura

Dimars celebrà reunió el Consell Regional de la Unió de Viticultors de Catalunya, presidint don Joseph Puig de la Bellacasa.

Tractaren de les organitzacions de la projectada Assemblea de Viticultors, de Pamplona, ab vistas a la creació de la Federació de Viticultors espanyols.

Se parlarà d'altres assumptes de caràcter interior, aixecant-se la sessió a les sis de la tarda.

Son molt nombroses les noves adhesions que's rebren a la Unió de Viticultors, de distintes comarques, especialment del Penadès.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

— LAVABOS, WATERS, BANYERES. — Models nous. — Preus reduïts. — Jaume Saurer. — 7, Pelayo, 7.

Teatre Novetats

Gran Companyia dramàtica

VILLAGÓMEZ

Demà, divendres, quarta funció del abono especial, a gran moda, a dilluns y divendres, aquests dies, a un quart de deu, Estrena del interessant drama en 4 actes y en vers, adaptació espanyola d'Enrich Heeyo, don Josep y Francisco Alfonso.

EL BUFON DEL REY

El dissapte, la extraordinària, la sempre apudicissima comèdia d'èxit

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogia artistica.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Ressenya de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles. Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

122

«La Ben Plantada».—Dibuix que decora la coberta de la quarta edició, que avuy se posa en venda, reproduït d'un aquarel·la que expressament ha grabat en Xavier Nogues.

El dibuix ab carabaces a l'Exposició de Treballs Escolars

(Article pera les famílies)

Ab major èxit del que's podia esperar, donada nostra atenta envers els problemes de les ciències, se celebra la setmana passada, en nostra ciutat, el Primer Congrés Espanyol d'Higiene Escolar. Ab el Congrés s'han organitzat també una Exposició Nacional de Treballs Escolars y una altra Exposició Internacional d'Higiene Escolar, les quals continuaran obertes a Belles Arts fins al 20 del maig vinent.

Atràs que tot, congruències de la celebració d'aquestes dues Exposicions tant a fets socials, augmentant a les institucions d'ensenyament y als particulars que hi han concorregut, y censurant, al ensem, durant a aquells qui, per treballar ab noves normes pedagògiques, tenien el dever social de concòrrer y s'han abstenint.

No haig de dir aquí lo simpàtic que en el terreny personal mes no la majoria d'expositors de treballs escolars de la Exposició espanyola, ab alguns dels quals m'úneix una sincera amistat, mes això no es obstacle per a qu'eu desplegui fonament la pedagogia d'alguns d'ells, sobretot l'antiquada metodologia que pateixen molta part de les obres exposades.

De la manera més impersonal possible, a fi de no ofendre a ningú, vaig a ocupar-me del dibuix a l'Exposició de Treballs Escolars. Sense pretendre parlar en el dibuix en si, en sa part purament d'art, mes conecent quelcom sa metodologia o medi d'ensenyament, m'he permès escriure algun cop sobre aquesta matèria del programa escolar. Situame en aquest mateix punt de vista de la pedagogia, me n'ocuparé avuy una vegada més, no per dirgimels als mestres, com abans, sinó dirigim-los a les famílies.

Corre una teoria molt especial entre els que's dediquen a l'ensenyament, y es la de que's pares son els primers enemics de l'escola, els que s'oposen més obstinadament a la seva reforma. Aquest argument es tingut especialment com indiscutible en les congregacions religioses dedicades a l'ensenyament. Els hi expliquen a aquests professors alguna manera nova d'ensenyar; vos escolten, vos entenen y vos responen: «Molt bé, tot això es molt bonic», però les famílies no ho voldrien. Un dia'l director d'un col·legi conventual va dir-me brutalment: «Miri, nosaltres n'hem de viure de l'ensenyament y hem de fer lo que'l públic ens mana, o si no, no tindrem alumnes».

Jo no ho crech que les famílies s'oposin a que en els col·legis hont conegueren els seus fills s'ensenyi bé, a que les ensenyances siguin reals y no sols figurades. Jo podria presentar uns quants fets y arguments que justificarien plenament la meua posició; mes avuy no tenim espai per això. Mes avuy penso que tot es degut a una cobardia professional dels mestres, conseqüència d'una insuficiència de fe en la educació y de una manca de preparació tècnica.

Mes, encara que'n sigui una cosa irreel, el caput de les famílies sembla ser una plena realitat per als mestres, especialment per als congregacionals. Adoptem, donchs, el criteri del pragmatisme, que fa mirar lo que les coses fan y no lo que son, y dediquem-nos a treballar les famílies al mateix temps que treballam als mestres. L'ascendent que les famílies semblen exercir sobre els col·legis, de força inerta que ha vingut seguint, por ser canviada en força impetuosa de reformes escolars als sols una petita empenya que se li doni, que pot costar més o menys.

El meu gran desig en el present article fora convèncer a les famílies que el dibuix que's ensenya als nens i nenes al col·legi, segons els vells patrons, es un mètode passatemp; y que en conseqüència d'aquesta convicció, les famílies exigissin als professors que canviessin el mètode de l'ensenyament del dibuix. No reconeixen els col·legis una força, una mena de drets, a les famílies? Usm, donchs, les famílies aquests drets per imposar coses bones. Mes ja sé que això fora demandar massa en un sol article.

N'hi ha prou ab una ràpida passejada per les quinze o setze sales de l'Exposició Nacional de Treballs Escolars per fer-se càrrec de que, quan menys, les quatre quintes parts dels dibuixos allí exposats pertanyen a la desafortunada categoria de dibuix-copia de l'Àlbum y buixes.

Tot hom n'esperava uns quants de sem-

blants dibuixos llampants; però, ¡senyors! ningú n'esperava una quantitat tan exorbitant. N'hi ha més que un foc no'n cremaria. Quan de temps y en quants malgastats! Quanta mentalitat Quants enganyats als nens y a les famílies! Tot això no es més que dibuix ab carabaces, pera donar al dibuix-copia un nom que'l fassi risible y el descreditar. Aquells nens y noies, autors mecànics de suposades obres d'art, no han fet sinó nedar ab carabaces. Y lo pitjor es que si van seguint per la via empresa, may faran res més que nedar ab carabaces! El dia que degen a algun fer un senzill dibuix del natural, se trobaran immediatament ab l'aigua al col·li y, com no sabran dibuixar més que ab carabaces, se negaran irremediablement.

John Dewey, sant pedagògic de la meua devoció, conta una anècdota de la seva escola. Suposa que a Xicaga hi havia una escola hont s'ensenyava als nens a nedar fora de l'aigua. Va succeir un dia una cosa tan curiosa com inevitable. Per un accident, un d'aquells nens noys va caure a la llacuna d'un dels parcs públics. No li va valdre'l ser un dels alumnes més aprofitats d'aquella classe de natació de seta y se'n anà a fons. Quan veig dibuixos de nens, per exemple, que son còpies de l'Àlbum de carabaces, els camins, els hàbits se desprecien. Hi ha l'equivocada creença de que'l que sab donar ab exactitud les definicions de la gramàtica, sab parlar correctament y sab escriure sense faltes; com hi ha la creença igualment equivocada de que sab dibuixar paisatges el que copia d'una manera justa una llumina que representa un paisatge. Mes basta la més petita prova real per desmentir a l'acte aquesta perniciosa creença, que's col·legis y les famílies s'oposen tant en perpetuar. A l'alumne que sab tan bé la gramàtica, fassissel narrar verbalment un fet, qualsevol o bé escriure una senzilla carta; y's veurà com la gramàtica no la sab; perquè la gramàtica, l'art de parlar y escriure correctament una llengua, sols s'aprèn fonamentalment parlant y correctant lo que's parla malament, escrivint y correctant lo que's escriu malament. A l'alumne que compareix a casa ab una gran llumina de Diana executada al col·legi, fassissel dibuixar el rodet, les estelles o la copa que estan damunt de la taula; y's veurà que aquell noi que aparentment dibuixa tan bé (ab carabaces) no sab dibuixar en realitat, perquè no sab veure ni encaixar els objectes naturals; perquè de dibuixar sols se'n aprèn dibuixant de veritat, encara que siguin coses humils, y no copiant l'Àlbum espaterrant.

El dibuix no ha de ser sols un exercici mecànic de la mà, sinó ademés, y principalment, una activitat lliure de l'esperit. El dibuixar es una aptitud y una actitud; es una manera de veure, una manera d'enfocar, una manera de seleccionar y de rebutjar, una manera de distribuir línies y masses, etc. S'aprèn a dibuixar dibuixant de veres y no copiant dibuixos fets. Una llumina es cosa morta, presentals problemes ja resolts, doncs les solucions y no exercitació; està mancada de la frescura y complexitat de les coses vives.

Una pràctica funestíssima, segons se veu bastant generalitzada, posa de manifest la Exposició de Treballs Escolars. Y es la substitució de les velles llamines de dibuix per caricatures, més o menys vulgars, de periòdics satírics. Allí hi veurem, en llocs ben visibles, llamines a la ploma que son copia o calch de pàgines del «Cu-Cut» y de l'«Esquella», alguna d'elles de mortals ben dursos. Senyor, per Deu, no degem-ne! Una mica de respecte al noi, pensem que'l ferri copiar caricatures y imatges deformades no pot fer més que embrutir-lo. Quan menys les antigues llamines, considerades com a dibuix, tenen una innegable noblesa y distinció; eren, en aquest sentit, models educadors del gust. Mes aplicar un procediment dolent a la copia d'imatges antestètiques y plenes de segones inten-

cions, això ja es arribar massa avall.

Me sembla que a les famílies els hi ha de costar poch d'entendre tot això, y que's decidiran a exercir una veritable coacció sobre els col·legis pera que no maleduquin als nens d'aquesta manera.

Sentiria que aquestes censures se traduissin en la supressió del dibuix pera molts alumnes; sentiria que de lo que porto dit en aquest article, algú no tregués la conseqüència de que'l dibuix no serveix de res. És el dibuix mecànic, el dibuix ab carabaces, el que resulta inútil y fins perjudicial en alguns casos. Mes, el dibuix sincer, el dibuix veritable, es útilíssim en l'educació, y convé que n'hi hagi major quantitat en nostres escoles. Es més, l'assignatura de dibuix deu ampliar-se y convertir-se en educació artística, comprènent molts altres aspectes que ara se descuran. Un dels resultats més principals de semblant assignatura deuria ésser l'educació estètica feta d'una manera pràctica, especialment la formació del gust, referent als objectes y coses usuals de la vida. Y tots els alumnes d'una escola, no sols uns quants privilegiats, deuen rebre els beneficis de l'educació artística.

Més pera això es precis abandonar completament el dibuix com s'ha vingut fent fins ara, y enfocar-lo d'una manera completament diferent. Cal abandonar l'ordre purament lògic en l'ensenyament del dibuix, y adoptar el psicològic. França, quals escoles no sabrien senyalar com a models, acabada de fer una renovació completa en l'ensenyament del dibuix en les seves escoles de primera ensenyament. Aquella que's senten inclinats a copiar coses dels francesos, podrien copiar aquesta reforma profitosa.

Existeixen llibres y revistes (generalment en anglès) que tracten del nou mètode d'ensenyament artístic. Un d'aquests llibres, «Art Education», (americà) se veu que posseïx un dels col·legis que té una gran instal·lació a la Exposició de Treballs Escolars. Sola ment que no l'ha entès, segons se deuenx, y l'ha usat a tall de llumina, fent copiar literalment als nens les seves pàgines.

Mes a la mateixa exposició hi ha prou belles mostres de dibuix tal com té de ser. Se'n veuen en abundància a l'instal·lació del may prou ensabat Institut de Cultura y Biblioteca Popular, a la Dona; se'n veuen a l'instal·lació del senyor Sala Donofeu; se'n veuen algunes també al «Col·legi de Sant Ignasi» (PP. Jesuïtes); se'n veu alguna a l'instal·lació dels mestres públics (donya Rosa Sensat); y se'n veu alguna, com granel en un taller, en la instal·lació dels «Mestres particulars del districte Universitari de Barcelona». Y se'n veuen, sobretot, abundoses mostres en les instal·lacions del «Col·legi Mont d'Or», de Terrassa; del «Nouveau Col·legi Mont d'Or», de Barcelona; de la «Fundació Horaciana d'Ensenyament»; de la «Institució de Enseñanza Treballs»; de la «Institució de Enseñanza Spencer»; del «Col·legi Internacional»; etc.; si tots aquests no haguessin fet la ruada de quedar-se a casa.

Ja ho saben les famílies: ells governen els nostres col·legis, segons els seus professors; aixís es que un dels aspectes de govern que s'imposa es fer desaparèixer l'enganyós dibuix ab carabaces, substituint-lo per la educació artística que porta aparellada una concepció nova y eficaç del dibuix. Y els amics y desconeguts dels col·legis congregacionals o laics, qual mètode de dibuix he censurat, saben que poden disposar d'un amic que's prestarà en les reformes tota la ajuda de que sigui capaç, y que no desitja altra cosa que veure com ells y la causa de la veritable educació progressen, pera bé de nostra terra estimada.

Eladi HOMS.

Nota.—En la revista «Cataluña» apareixerà una crítica completa de l'Exposició de Treballs Escolars baix l'aspecte pedagògic.

Vista del forn de terra sigillada, descobert a Solsona (Fot. J. Collet).

Descoberta d'un forn de «terra sigillada»

Com dèiem en altra PAGINA ARTÍSTICA, son molts els vestigis romans que's troben en la comarca de Solsona o si en la Lacortana. No fa molt que hem descobert un forn de «terra sigillada», dita també Saguntina.

El mestre de cases Joseph Sagüés va comparèixer un dia mostrantnos, pena son examen, alguns fragments de ceràmica, trobats al Pla d'Abella, propietat de la Sala de Linya, municipi de Navés; y, engrescats pel dibuix dels mateixos, per haver-hi ab escoria adherida, anarem a fer unes senzilles excavacions que's donaren un resultat que no podem esperar. Trobarem dos forns ab diversitat de fragments; ab alguns dels quals, si bé no hem pogut reconstruir íntegrament els objectes, hem juntat els suficients pera veure la forma que tenien, que no es altra, en sa majoria, que la de les escudelles, de

que's parla Marial, haventhi de molt variades dimensions. També hi trobarem trossos de motllos y altres utensilis pera sa fabricació.

Els dibuixos son molt senzills y d'un art barroc o gural ben marcat, com pot veure's en les adjuntes fotografies. Fins ara era opinió general que tota aquesta obra de terra ens venia, principalment, dels terrissaires d'Arenzo, y de la Galia; mes, ab l'existència d'aquest obrador, podem ja indubitablement provar que no tota s'importava, sino que també existia aquesta indústria en la nostra terra.

En això més que tot, consisteix l'importància del descobriment, per ésser el primer trobat a Espanya, lo que ha fet que no'n haguem sapigut estar d'advertir aquesta notícia, abans de donar una explicació detallada.

Sigu'n permès desde aquest lloch donar grans mercès al mestre Sagüés a don Joan Vicens, qui contribuï generosament als gastós de l'excavació y molt en particular al propietari don Joseph Sala, qui, a més del permís, ens prestà totes les facilitats pera portar-ho a bon terme.

Joan SERRA Y VILARÓ, Pbr.

Comentaris del moment

A França passa una cosa que malhaurats de nosaltres si aquins passés, y es que mentres els pintors y els escultors se donen follament a les excentricitats més agudes, les arts decoratives moren en la més trista vulgaritat.

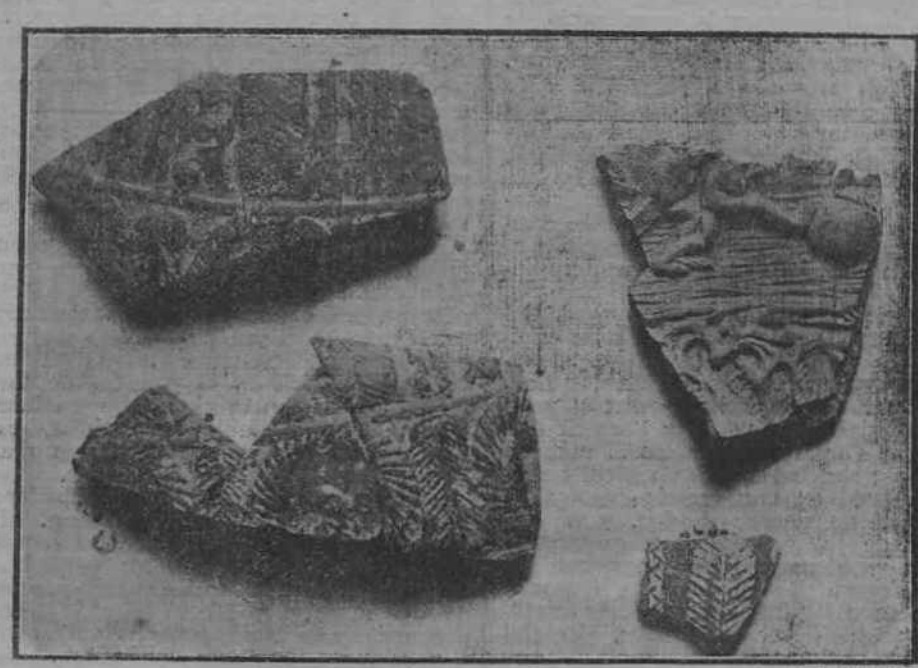
L'accentuació vivíssima d'aquesta oposició, cada dia més creixentia, es el signe evident, claríssim, d'una decadència que's revoca en els refinaments y s'atabala en una febre d'activitats, pera ofegar la buidor trágica que la va minant.

A França, l'art no respon a un moviment general d'idees. De tot això que veuen avuy no se'n podrà deduir cap moment històric, com no sia el de la disgregació y de la mort. La prujia de l'originalitat fou canviada suau per la prujia de la sistematització, la prujia de la sistematització canviada demà per altra cosa. Els orientalistes ab tots els refinaments malalítics, sense ànima y sense vida per nosaltres. El japonès, el persa, l'assiri, l'egipci, tot això se sent com un saber agut, en les novíssimes produccions dels pintors. Un cansament, un gastament fatal, un transcendentalisme ridícul y desplaçat per una banda, y per l'altra l'aburguesament, la baixesa, la vulgaritat, ab pretensions d'art, invadint les cases de mal gust, y deixant invadir les de bon gust per les ceràmiques vinyenes, els mobles anglesos, les metal·litzacions, etc.

Quantes vegades hem dit que la veritable base d'un estat social espiritualment perfecte se tradueix no pas ab l'abundància de manifestacions artístiques transcendents, sino ab la resolució artística de les coses usuals. Lo transcendente es la exaltació del sentit de les coses usuals, y aixís la pintura anomenada lliure, exaltació d'aquest estat de perfecció, es altament estimable quan respon a la força d'un estat de coses; però, per lo mateix que es una exaltació, porta en ella la mort, el desequilibri y la ruina, quan no es filla directa d'aquest estat, quan no es la escuma del líquid dolcíssim de lo usual.

Ni del Cubisme ni de cap de les novíssimes manifestacions pictòriques y escultòriques de França, la col·lectivitat francesa ne té sentit. Els artistes han deixat d'ésser ciutadans de França, y el seu art ja no es una fruita de la seva civilització, ni un producte de la seva cultura; es quelcom que la gent no entén ni sent palpar en el seu temps; es quelcom forjat fora de la vida, lluny dels tràfecs del cos col·lectiu.

Y això es tan abundant que invadeix tot el món pictòric, veritablement digne

Fragmentes ceràmics, trobats a forn de Solsona (Fot. Collet).

aquell moment d'art, esponjament natural d'una civilització y d'una cultura que portava fins als vasos més humils, ab una senzillesa emocional, la més alta bellesa, com qui no fa res, y retreure dels nostres avant-passats mateixos els trossos que s'amaguen a l'ombra de les nostres catedrals, pera derivar d'ells la visió d'un moment social en el qual l'art camina ab la més perfecta harmonia, junt ab totes les altres manifestacions de la vida.

Calia la superficialitat del Renaixement, la gloriosa mascarada pagana, però més mascarada que gloriosa al fi, pera pervenir fins a tal punt la unitat de la vida, fent passar l'art de la dignitat de manifestació natural d'aquesta, a la cosa d'esplay y de luxe en que ara s'es convertit. Així hem anat devalant a través de les centúries, y fundada una ciència destinada a escalfir els valors de Bellesa, ens alimentem d'ella, tota ruïna de la seva transcendentalitat del vintèsim, a través del noucentisme, y l'accentuació encara més en els nostres dies, fent que lo que hauria d'ésser reforma real y vigorosa, se convertís en continuació y exaltació alambinada d'aquells principis.

La restauració dels conceptes fonamentals de l'Art no es pas un fet a la França que encara governa en part els nostres moviments espirituals. França es la nació que reforma la manufactura dels Gobelins, gloria nacional, morta per la reproducció de quadres en teixit, canviant els quadres vells pels quadres nous. Dins aquests termes, bella y sagita folament tot això que diem art modern.

El Cubisme, última manifestació d'aquesta etapa, darrera floració del nerviosisme transcendental, s'agita també entre aquestes dues parts, y tot plegat, els de dalt y els de baix, ab tots els seus neguits y totes les seves exaltacions, no porta als nostres ulls altra cosa que la visió trista y grotesca d'un gos foll que vol mossegarse la cua.

Tot això'n ho han fet dir les miserables mostres d'art que s'exposen engany al Saló dels artistes decoradors de París, Ruines, ruïnes, ruïnes, ruïnes. El Cubisme, última manifestació d'aquesta etapa, darrera floració del nerviosisme transcendental, s'agita també entre aquestes dues parts, y tot plegat, els de dalt y els de baix, ab tots els seus neguits y totes les seves exaltacions, no porta als nostres ulls altra cosa que la visió trista y grotesca d'un gos foll que vol mossegarse la cua.

Y això es tan abundant que invadeix tot el món pictòric, veritablement digne de consideració; car, per lo mateix que porta aquest moviment un germen de disgregació, ell ens explica que aquesta col·lectivitat romàn en la més baixa vida espiritual, y sols estima com a manifestació del seu viure, sols se sent revelada en les produccions de la més baixa categoria.

Fa temps que aquell concepte pur, precís, justíssim de la vida antiga ha fugit dels nostres llibres. En termes barrochs se publiquen abundants volums escatimats que se jo de secret y de misteri, que's filosofen de tercer ordre troben en tot això de la Bellesa. Ocupats en l'origen del art, que tan poch en realitat interessa davant la magnitud positiva del fet artístic, s'emboïquen en les més folles y inútils teoritzacions que acaben de novar l'art—una usal manifestació de la vida—ab unes tals dignitats y ab uns tals transcendentalismes, que qualsevol pintore de notes de suburbí té dret a considerarse sacerdot d'una religió que ha de salvar al món.

Podríem parlar de les democràcies gregues, de les burgesies mitg-evals; podríem retreure les noyes que caminen pel fris del Paríthenon; podríem evocar to-

Joan FOLCH Y TORRES.

Els cubistes a càl Dalman

En Dalman ha arribat de París y ab ell han arribat les obres dels pintors cubistes y dels polonesos, que, com ja diguérem, aquesta primavera seran exposades en les seves galeries.

Abducs exposicions certament han de revestir caràcter d'un veritable aconjeament artístic y sobre tot la dels cubistes que tan esperada es pels nostres curiosos, aficionats y pintors, que volen veure d'aprop els fruits d'aquests arduíssims que tant rebombori han mogut per tota la Europa.

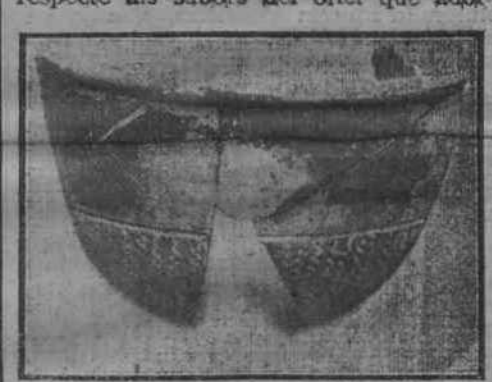
Deixant apart les contres y els entusiasmes que's cubistes puguen tenir entre nosaltres, cal agrair a n'en Dalman aquesta tasca d'importació, tasca necessària per cert en el nostre món artístic, que el providencialment ve a complir no sense els costosos sacrificis que una tal empresa suposa.

No hem vist pas encara les obres dels cubistes que dissipats seran exposades al públic barceloní; mes, pera donar a l'avencada una idea de lo que serà aquesta exposició y de la seva importància cubística, donem a continuació el detall del nom y de les obres ab que cadascun dels joves pintors col·labora al esplendor d'aquesta ma-

nifestació que hem de rebre com una prova de la nostra civilització artística.

L'envi d'aquests pintors, avuy fa que el nom de la nostra estimada Barcelona vagi en les planes de les més importants revistes d'art, en mitg de les lloances que mereix un centre espiritual prou fort pera rebre tranquil·la y amorosament el producte d'aquests pintors tan cults. Ademés els noms prestigiosos del cubisme que hi concorren fan que la exposició de càl Dalman sia considerada com una de les més genuines manifestacions del cubisme, el qual, com en tots els moviments, s'han adherit els truïques y els ineptes. En les fulles d'inscripció que recullen de la cartera de Dalman, trobem en primer terme les obres de l'August Agost, l'escultor cubista que exposarà l'estudi d'un bust d'home, la talla d'«Jeune fille à la rose», l'estatuetta d'«Homme en guix y la estatuetta femenina emmotllada en igual material».

Del mateix autor hi ha un plat de coure repujat que l'autor titula «Porteuses d'eau», altre repujat en metall titulat «Maroon», altre plat metàl·lic d'«Adam y Eva», una placa en coure repujat d'«Adam y Eva», y alguns dibuixos d'aquest interessant compositor que unirà a les belles concepcions del seu art el respecte als sabors del ofici que adora.

Fragmente d'un vas trobat en el forn de Solsona.

nen la seva obra ab un segell de simpatia.

Troblem a continuació la papareia del cubista espanyol, en Joan Gris, fill de Madrid y format a França, qui exposa quatre teles sense títol, un bust d'home, la talla d'«Jeune fille à la rose», que exposa sense títol: «Sonate y Nu», descendent un escalier».

El cèlebre Joan Metzinger, una de les figures més representatives del cubisme, se presenta a Barcelona ab vint i tres dibuixos, una pintura «Nature Mortes» y altra que titula «Femmes dans un paysage», fent costat les teles finíssimes y incomparables de Mlle. Laurencin qui exposa set aquarel·les, dos dibuixos, dues aquarel·les y dues pintures al oli.

L'Albert Gleizes porta a Barcelona el seu quadre «Les Maisons», «Passage a Mendon», el retrat de Jacques Nayral y un dibuix. Den Le Fauconnier, altre dels més senyalats noms del cubisme, hi haurà a càl Dalman el «Retrat d'un Poeta» y dos paisatges de la Bretanya interessantsíssims.

Heuquí, donchs, una avencada de la exposició cubista de la qual en el número vinent, després de vistes les obres, donarem la nostra opinió lleal y sincera, prometent desde ara als expositors que honoren la nostra ciutat ab les seves obres la nostra acollida franca y respectuosa; respecte y llealtat que de cap de les maneres volen dir entorpeciment en les nostres funcions de crítica que exercirem com fins ara per damunt de tota simplicitat, analitzant y mesurant valors y judicant ab tota serenitat, en mitg de les diverses opinions que la seva presència produirà a Barcelona, benauradament, desde un quant temps, tan espiritualment agitada.

Rebin, donchs, els joves artistes la nostra més coral benivolença y en Dalman les gracies per haver-nos els portat. L'acte inaugural de la exposició s'efectuarà el dissabte vinent, dia 20, a les sis de la tarda, en les Galeries Dalman, Portaferrissa, 18.

L'exposició continuarà oberta fins al 10 de maig. La entrada serà per rigorosa invitació que's repartirà junt al catàlech il·lustrat de la mateixa, que porta el prefiat de Jacques Nayral y que a continuació publicuem.

El catàlech se vendrà al preu d'una pesseta.

Presentació dels pintors cubistes

Caldrà, pera llor dignament l'obra d'art, accents més alts y apassionats, que aquestes prosas banals y secament analítics. Sols a un gran poeta, possessor del Verb y del Ritme magnífic, deuria pertanyer la feina de cantar la cosa sagrada, de traduir l'emoçió que ella sugereix de magnificar les imatges que inventa l'artista, y les noves relacions que ell descobreix, de separar pietosament els vells successos que embolcallen aquest mil·lido y viuvent enigma, que es un quadre.

Enigma dich, y el mot no semblava

hies a tots els que admeten — y son avuy nombrosos — que l'artista no deu entretenir en imitacions servils, que la joia artística, no es pas provocada per la constatació d'una reproducció exacta de les aparencies, sinó que naix del doble joc de la nostra sensibilitat y de la nostra intel·ligència, que l'artista té més talent, com més ens fa penetrar en l'inconegut. Enigma múltiple, que no s'acaba pas tot sencer y d'una vegada, sinó poch a poch y successivament — Així llegim un llibre, pàgina darrera pàgina. Com millor sia l'obra d'art, més temps emplearem en comprendre-la íntegrament, més sovint trobarem la joia de descobrir en ella noves rahons per admirar. L'obra d'art absolutament perfecta — si's pot imaginar cosa semblant — serà la que seida per nosaltres, car ella contindrà l'infinit, aquest infinit vers el qual tendim desesperadament, sense may poderlo abraçar.

Heus aquí un retrat en un paisatge. És així simplement la reproducció de qualques línies que permeten als nostres ulls de reconèixer l'obra, els vestiments, els arbres? La fotografia seria suficient per aquest resultat. Situen una fisonomia, un pensament humà en l'atmosfera dels arbres; y en l'acordar-li, el revelar el concepte de totes les formes de la vida, que son el pensament del home, el pensament d'aquesta flor, l'escat d'aquesta planta, la ubicació d'aquesta llum, comsteix l'obra del pintor.

Aquests valors, que van a sortir del port, per que tenen aquestes veles enormes que semblen multiplicarse al infinit? Què és això que infla les llurs veles? Això no es pas solament el vent, és l'entusiasme, y la fe, y l'esperit d'aventura; s'acaronen, s'enlaïcen, car son germans; s'enlaïcen vers un perill comú, s'acosten en una mateixa esperança, mesclada de temor; dubten, y el claspoteig de les onades és inquietant, y l'aigua és plena de misteri, perquè l'avenir s'evoça ple de misteri y d'inquietut, perquè l'ànima dels valors és lligada al moll per mil adeus, per mil tendresses.

No anem pas a cercar un crític estrident per a jutjar l'obra d'art; no anem, sobre tot, a sorprendre'ns, sinó a veure si troba altra cosa que vos. Demà, potser vos descobrireu la que ell ha descobert avuy, mentre que ell mateix, atorgant-vos les relacions que vos acaba d'arreglar. Un bell quadre, una bella escultura, tanquen mil y mil rahons, d'esser admirades. És propi del talent, el desenvolupar el més gran nombre possible de correspondències, en l'esperit dels homes més diversos. L'home de geni, és aquell del qual les potències armòniques son tals, que fa vibrar, al uníson de la ciència, l'ànima de tots els altres homes, dels més barbars als més conreus.

Així mateix la concepció d'una obra d'art, que's va descobrint poch a poch, no és infundament més noble que la de l'obra d'art que pot llegir-se immediatament. D'aquesta última, ja may podrem esperar una joia nova. L'altra, que's va descobrint poch a poch, reserva constantment a la meua sensibilitat y a la meua intel·ligència, rahons per exercir-se y per satisfer-se. Per elles, sempre tenim les coses y les coses se'n penetren, el camp de la meua coneixença s'extén, y es per això que jo beneixo als artistes qui, desde'l cim de la realitat profunda, li arrenquen el secret de les seves cavitats inconegudes.

Seria contradir-me jo mateix, si volgués ara definir y categoritzar el talent dels pintors d'aquesta exposició, que jo he assumit la gloriosa, més perillosa tasca de presentar.

No cal veure, donchs, en les línies que segueixen, altra cosa que l'expressió molt insuficient, de la meua sensibilitat particular, y sobre tot no cercar-hi judicis del gènere d'aquells que formen, d'un d'ells, el meu triomf, els crítics endarrerits.

En Metzinger posa al servey d'una intel·ligència extremadament penetrant y subtil, una lògica inflexible y una maravillosa voluntat. Contra l'idea falsa que's fem de la forma y de la interpretació incompleta que se li ha donat fins ara, ell s'esforça en realitzar la imatge total; y an així hi arriba, desbriant el major nombre de plans del objecte representat. Dotat d'una sensibilitat rara y d'una clarietat que, permetent descobrir constantment nous reports y noves causes d'emoçió, preceptat de donar, segons una d'una forma, una consciència plàstica al nostre instint, afegeix a la veritat purament objectiva, una veritat més real, aquella veritat que sols agita la intel·ligència. Ses qualitats de colorista de licat, sa clarietat sa precisió, comunitat un encant al ensems original y tradicional; un quadre de Metzinger és un llibre admirablement compost, mes tan complet y divers que un hom creu trobar-hi sempre una pàgina encara no llegida.

L'Albert Gleizes, pintor en tota la força admirable del terme, opera la fu-

sió absoluta de la intel·ligència y del sentit de la matèria concreta. Lògic, la seva lògica és plena de franquesa y de frescor. Mireu aquest paisatge de l'ell de Francesc, unieix la Grandesa a la lleugeresa, la finesa a la potència; dins de la seva disciplina, la tècnica resta lliure.

L'equilibri de les masses, dels arbres, la fluïdesa del aire y de l'aigua, la solidesa dels primers plans, lliguen aquesta obra a la gran tradició dels Claude Gellée y dels Corat. El Retrat del autor d'aquestes línies té un sentit profund de l'expressió, que no té res que veure ab les característiques fàcils; al·lucinant dit, és un retrat a la vegada que una pintura, la versemblança y les qualitats picturals s'armonitzen perfectament: això és l'ideal.

Maria Laurencin, es tota la dotura, tota la fragil emotivitat de l'ànima, femenina. Com un hi endevina l'ànima d'una joia de la "double trance" en aquest art tant ple d'encant y de gràcia! No rebutjant la tendència decorativa, Maria Laurencin sab no res menys que conciliar l'aire armònic de les línies ab les exigències més plàstiques dels volums y de les densitats, y jo estimo per la seva mateixa ambigüetat, les seves figures ab intencions indecises, aquests cossos de dona nusos, els quals un no sab si son més purs o més apassionats.

El sentit aquest de la forma, el color estrident, revelen en les obres don Joan Gris una intel·ligència excessiva que, no obstant, no obstrueix la més delicada sensibilitat. Ella apareix, sobre tot, en la comprensió novíssima de la llum, de la qual en Gris fa el principi de tot. Aquesta llum tan original, aquesta llum que té una veritable personalitat, és una de les més rares seduccions d'aquest pintor curiós y penetrant.

L'esperit matemàtic sembla dominar en les obres don Marcel Duchamp. Alguns dels seus quadres son purs esquemes, com si s'esforçés a fer demostracions y síntesis. En Marcel Duchamp se distingeix, en efecte per la seva extrema audàcia especulativa. S'atansa a configurar un doble dinamisme, subjectiu y objectiu: així el «Nu baixant l'escala». Aquest costat abstracte s'atenueja, no obstant, sota la influència d'una delicadesa tota versemblant, com en la «Sonata».

L'esculptor Agero realisa en el marbre y la fusta obres «cubistes» d'una gran bellesa. El seu art, extremadament profund, s'adapta admirablement a les exigències d'una tècnica severa. El geni de la raça (Agero és espanyol) es claria en la perfecció de les figures que exposades. Ritme, voluntat, sensibilitat, s'oposen y s'equilibren a la voluntat, a la disciplina, a la intel·ligència.

Heus aquí sumariament y pobrement explicades algunes de les rahons que'ns fan estimar als artistes dels quals acabem de parlar.

Dintre alguns y no és d'altres tan subtils y tan íntims sens dubte, perquè sols d'alguns he pogut comprendre clarament l'obra y dels quals jo no sabia pas formular un judici en la banalitat dels mots corrents y la lleugeresa d'una prosa inadequada. Es en l'irismes, com he dit al començar, que cal traduir aquests sentiments profans. O sinó, no; val més per una joia suprema y maravillosament egoista, no provar de analitzar aquesta sensació divina de misteri, aquesta comunió ab el gran Inconegut que sucia sempre al fons del fons de la nostra ànima la contemplació de la Bellesa pura.

Crònica

L'exposició dels artistes lleidatans

L'iniciativa de celebrar a Lleida per les properes festes de maig una exposició d'Art, ha sigut molt ben acollida pels artistes que son fills de les terres de les comarques lleidatanes.

Les cartes de convit enviades per la comissió organitzadora que formen els enyors Amal Pina, Lluís Izquierdo, Felip Pleyan y Alfred Perea, han sigut en gran majoria contestades molt entusiasta y afectuosament pels artistes, mostrant-se tots disposats a enviar algunes de ses darreres obres a l'exposició, quina inauguració tindrà lloch el dia 10 de maig.

Entre els que fins ara han ofert son concurs hi figuren els senyors J. Bonet y Nicolau, Gili y Roig, Jaume Morera, Carles Mestany, J. Guell, Antoni Alsina, J. Berçós, Francesc Mercé, Bernat y Farràs, Antoni Samartí, J. Bernabès, R. Fontanals, Lluís Borries, Xavier Gosé, Germans Gausi, J. Lladó, Prudenci Murillo, Hermí Forés.

La comissió organitzadora, que treballa ab molt afany per al millor exit de la exposició, ens prega fer públic son desig de que donguin per rebuda l'invitació per a pendre part en dita ex-

posició tots aquells fills de Lleida que cultiven un ram o altre del art plàstic, no plagin rebuda directament, per descurt involuntari o per ignorar el seu domicili.

També fa públic dita comissió que'll plas d'admissió d'obres en son domicili, Plasa Libertat, 2, principal, finalit el dia primer de maig.

Exposició de les senyoretas T. Salvany a Can Parés.

Es interessantíssim observar, any darrera any, els progressos d'aquestes dues joves artistes, que si mal no recordem ja fa tres primaveres que obsequien al públic barceloní ab lo més florit y graciós de les seves produccions.

Y es interessant, sobre tot, quan l'espectador pot notar, d'un any ab l'altre, els rapidíssims progressos que les dues artistes ens mostren; rapidíssims progressos que avuy coloken les seves teles a una altura envaeible per molts que d'any y anys s'arrosseguen per les sales d'exposicions.

Una gran frescor distingeix l'art de aquestes dues artistes de tot lo que casualment veiem, y an aquesta frescor, producte de la espontaneïtat del seu treball, hem d'afegir-hi una correcció de dibuix admirable y un domini de les tècniques de la pintura, fortament interessant.

Naturalment que en alguns dels interiors, el tècnic hi podrà dir que en alguns casos, com un exterior de llum, qu'és venut al fons d'una porta, y que se'n yé al davant de tot; mes això ho trobem anant a cercar en teles, que son també pels mestres, problemes que devegades queden sense resoldre.

No es una pintura transcendental, ni vol serho, però és plena de frescor y de simpatia; y més simpatia desparta quan an aquesta placidesa s'hi uneix un esforç constant per a l'estudi y la observació constant de la naturalesa, de la qual recullen les seves visions.

En conjunt podem dir que, desde ara, entre la plèyade dels nostres pintors que cada any ens ofereixen les seves obres, hi podrem esperar ab desig les pintures de les senyoretas Mercedes y Consol Tomàs Salvany.

La ciutat qui se'n va

Acabem de follejar la conferència bellíssima que ab aquest títol va donar ja fa molt als joves el soci de l'Arqueològica Luliana, de Palma de Mallorca, nostre estimat amic y escriptor entusiasta, en Miquel Farrà, en la sala d'actes del Col·legi de la Sapientia.

El discurs don Farrà es un crit, un crit contra la barbarie provinciana que's manifesta ab noms malaguanys, com sindicats de turisme, amics del progrés de la ciutat, etc., etc., que malmeten ab les seves derres de palidura y cursa agradabilitat la vesta venerable ab que les centúries han vestida la ciutat de Mallorca.

Y an aquesta feina d'oposició a la desfeta d'aquestes dignitats ciutadanes, en Miquel Farrà hi crida precisament a les joventuts espirituals, convidant-les a aplegar-se en la Arqueològica, Mar d'ont s'han conservat vives, a través dels anys, les amors per aquestes coses del passat, hont germina la força dels avenços.

Dén vulgu portar els accents de la paraula den Farrà al cor dels joves intel·lectuals mallorquins, pera que, deixant a banda inútils transcendentalismes, posin el seu esforç en aquesta hermosa obra de modelar y conservar sense màcula les gracies de la molt graciosa y nobilitat de Mallorca.

El follet publicat serà ademés un document interessant per l'avenir, si venturosament de la seva publicació parreix una acció joventut activa, que vingui a renovar l'esforç de la venerable Arqueològica Luliana, ànima del renaixement mallorquí.

La imatge dels Sants Metges, de Lloret.

En el taller d'escultura dels senyors Vancells y Argullol, hem tingut ocasió de veure exposat aquestes diet del grup dels Sants Metges destinat a la capella de sa dedicació, a la vila de Lloret de Mar. Dita capella fou construïda l'any 1445 per l'illustre don Narcís Oliveres, canonge de la Seu de Girona, administrador de l'anomenada Paborda del mes de novembre, y com a tal, senyor del territori de Lloret.

Estava anexa al hospital de pobres de la mateixa parroquia, aixecat per iniciativa del Capítol Catedral de Girona. L'any 1881, havent sigut posat en venda l'hospital y la seva capella, ab motiu d'haver-se construït el nou hospital, l'illustre doctor don Narcís Domènech, canonge que havia estat de la Metropolitana de Santo Domingo, la adquirí a les seves expenses, cedint-la seguidament a la parroquia. Actualment ha sigut restaurada seguint les iniciatives del canonge de Girona doctor don Agustí Vilà, afegint-hi una part d'un edifici aneje, cedida gratuïtament per la proprie-

taria donya Dolores Capderà, viuda de Rissch, ab l'objecte de servir de presbiteri y de poder donar major il·luminació a l'altar.

Aquesta restauració ha donat lloch a tractar de la conveniència de la restauració de l'edifici parroquial y a que vegessin la seva necessitat, no sols els habitants en la vila, sinó la nombrosa colònia lloretina d'aquesta capital, que ha rebut ab entusiasme l'idea, mostrant-se decidida a prestar-hi la seva més decidida cooperació.

Per les notícies que tenim de la restauració d'aquest temple, que ha sigut confiada al notable arquitecte nostre estimat amic en Bonaventura Conill, podem dir que serà una bona, meritíssima y bella obra.

En quant a les imatges dels Sants Metges que avuy ocupen la nostra atenció, fetes baix la direcció don Conill, podem dir que son una hermosa obra de talla, que fug dels vulgarissims sants de comerç, y en la qual l'escultor senyor Argullol ha posat un saber fer d'ofici, veritablement digne de tot elogi.

El modelat, així mateix que l'encarnació de les imatges, expressiu y escayent, y així mateix la composició del grup, admirablement resolta.

Es satisfactori poder donar de tant en tant notícies d'aquesta mena, y sobre tot d'una especialitat de coses que's tenen generalment ab tant llastimós abandon.

Per la Biblioteca-Museu Balaguer

Rubadonadé-Carcellés ha donat a la Biblioteca Museu Balaguer, de Vilanova y Geltrú, els dibuixos originals de la capella «El Calvario», de San Francisco el Grande, de Madrid, obra del pintor Hernández Amores.

Aquests cartons mideixen uns trenta metres quadrats.

En Clarà y en Sert al Saló de París.

Edouard Sarradín, parlant en «Journals des Débats», del Saló de la Societat Nacional de Belles Arts, que actualment s'està celebrant a París, s'ocupa de dos catalans que tenen obres a l'Exposició: d'un escultor y d'un pintor.

L'escultor és en Josep Clarà, y parla ab elogi del seu grup «El ritme», y de dos caps que exposa.

El pintor és en Josep M. Sert y dedica un gran espai a comentar la seva obra. Exposa en Sert un plafó. Es un artista—diu el crític—que posseeix una ciència extrema y un gran talent.

La Exposició Nonell

A mitjans del pròxim mes de maig se celebrará l'Exposició de les obres, inédites la major part, del malaguanyat Isidre Nonell.

Se celebrará al mateix temps en dues galeries. En la de la casa Reig hi haurà els dibuixos. Y en la del Fayans Castells les pintures.

Segurament que'l dia de l'inauguració se llegiran dos treballs de dos distingits publicistes que estudiaran l'obra Nonell, posant de relleu tot lo que representava en la vida artística de Barcelona.

També's treballa pera que en l'Exposició hi figure el projecte de la font a la joventut que s'erigirà a la seva memoria en una de les places públiques de Barcelona.

Conferència de M. Cartailhac

Al l'horra en que acabem de confeccionar aquesta pàgina, està donant a l'Ateneu la seva anunciada conferència sobre art prehistòric el savi francès M. Cartailhac. No arribant a temps pera fer-ne la deguda ressenya, ens ocuparem un altre dia ab l'atenció que's mereix.

El darrer estat de la pintura

Els successors dels impressionistes

Continuant la nostra feina d'anar donant aquí, traduïts, fragments interessants y escullits de teories y conceptes sobre les coses d'art, no podem mancar a la perfecció de la feina que'ns hem imposada deixant de publicar alguns fragments del interessantíssim llibre del eminent crític d'art francès Michel Puy, un dels judicadors millorment situats en el burgit d'aquests actuals moments.

Vagi donchs, aquí la traducció que seguim donant en números successius:

Fa alguns anys M. Jacques Blanche, en un article de revista assegurava haver vist a M. Gabriel Mourey quan visitava per primer cop una exposició, des-amparar com un home que s'inquietava per afirmar el seu gust d'amateur y el seu judici crític, més que torbat per la necessitat de pronunciar-se en un o altre no arriba a reconèixer.

Jo crech que si els crítics d'art estan desorientats quan entren a veure per primer cop una exposició, els pintors mateixos tampoch s'hi senten gaire segurs. Ells també son devots de les glories establertes, se malflen de tota manifestació que se'n va de lo convingut y son sensibles als moviments de la multitud y dels a ses direccions. Témen també de comprometre's reventant al artista celebrat o elogiant al inconegut. Tenim, no obstant, que si'ns posem a seguir les pàgines de crítica publicades pels pintors, y les examinem, no precisament desde'l punt de vista de l'apreciació de les obres d'art sino desde'l que's refereix a l'apetit d'encadenar les idees y de presentant-les en les seves relacions les més immediates ab la noció de la pintura; els pintors semblen guanyar ventada als crítics d'art. Podem dir que està de la seva banda la superioritat literaria o filosòfica, y que hi ha més plaer y més profit en llegir M. Blanche que M. Mourey o M. Denis que M. Maclair?

Y es quel crític d'art sovint se posa un xich lluny de les obres, com posseint la veritat, y creu que sa funció li dona superioritat demunt dels pintors, y que pertany a ell l'interpretar llurs obres, y imposar-hi els seus parits presos y les seves opinions. Hi ha una tendència a sacrificar les obres que contempla al programa de les seves idees. Es un cas semblant al de l'historiador que abandonant la realitat viva dels fets, s'ocupa en donar-hi un sentit tal o qual, ab el sol propòsit de fer triomfar un sistema. Al revés d'això deuria preocupar-se d'interpretar l'esforç dels pintors y aclarir les llurs intencions y a descobrir el lligam que les uneix al pensament y a les preocupacions de la seva època. Cal que prengui humilment la lípia que li donen, car ell tot ho ha d'esperar de les obres, y ell a cambi no té res a donar.

Convidaria al crític d'art tenir mètode y paciència. Ell no té pas l'ull exerciciat del pintor y no pot al primer cop d'ull llessat sobre una tela, analitzar les insuficiències del ofici. Fàcilment es aparta per les aparencies de la destresa y del saber fer. Quan llessa remarques sobre la tècnica té sempre l'aire de repetir ab la convicció de la ignorancia, frases que ha sentit a dir. Li queda el recurs de meditar sobre les seves impressions y d'esperar que elles s'hagin decantat y aclarit. Seguirà la carrera d'un artista y arribarà a reunir indicis certs sobre ses qualitats més durables, tot comparant lo ell mateix y als seus rivals, veient sobre la sinceritat del seu llenguatge, observant les pinzellades y el seu caràcter, fins a la manera de firmar.

Les ocasions d'entreure la veritable natura de cadascú li vindran d'elles mateixes. El mal per ell no es pas el de trair la seva incertesa, sinó d'emboïcar-se ab consideracions sense fi, o d'oposar-se ab imprevisió a l'allò que al cap d'un any serà obligat d'acullir o de gloriificar.

Es això desconfiansa de si mateixos, o certitud d'atraures, tant de la part dels pintors, com dels homes de lletres, com dels conveutors els plets inspirats per la més resonant mala voluntat? No hi ha, potser, un exemple d'un crític que hagi considerat ab llum el moviment del art de la seva època. Les millors pàgines que coneixem son consagrades a fixar la fisonomia d'un gran artista desde temps reputat, o a fer ressortir sense massa escull els mèrits d'un pintor desconegut. Cal, donchs, renunciar a n'que's quera rara equitat, a n'aquesta comprensió superior que un hom creu reconèixer devegades en la conversa d'un «amateur» o d'un pintor.

La sola actitud permesa al crític, es de posar la seva atenció insistentment sobre'ls aspectes més visibles de la vida artística, y de posar a la llum les tendències que s'afermen ab més força.

Si deixem apart qualques artistes, que a la Societat Nacional de Belles Arts, tocats per la fortuna, han alcançat tots els èxits de la moda y de la estima, l'interès del moviment pictòric en aquests anys darrers s'ha concentrat sobre'ls pintors que segueixen al impressionisme. Monet, Pissarro, Renoir, desde temps havien reduït la joventut ab la joia del seu color, aquesta resplandència del paisatge o de la carn nua, en el qual resumien tots els seus esforços, obtenint-se de tota barreja de tons s'apressorats, conferint a les parts d'ombra, no el paper de sortir crument sobre les parts clares, sinó de perllongar-les en claretes endolcides, fent de cadascuna de llurs teles, un poema d'un turisme ardent, que no travessi cap recança de dubte o de melangia. Al seu darrer l'neo-impressionisme adoptant el seu procediment, tendien a tancar-lo dins una teoria rigorosa y absoluta. Mes Gauguin y Van Gogh havien sortit contra les tendències del primer impressionisme, recorrent a armonies més contrastades. Ceyanne s'eleva damunt de lo tranzitori del encant y de la joia dels ulls, perseguint no un procediment, sinó un mètode. Inspirant-se en la manera decorativa d'aquest gran artista, un grup d'artistes se dona a

les anotacions més delícioses de la natura. Es de ses qualitats constructives que ha sorgit un nou grup per provar d'arribar al estil.

A n'aquestes influències diverses que persisteixen y se combinen, cal afegir-hi la de Odilon Redon, artista que uneix una imaginació molt literaria a un excel·lent do de decorador, y de Gustav Moreau, que fou el mestre de molts dels pintors més audaciosos.

D'entre'ls pintors que triomfen a la Societat Nacional de Belles Arts, deixem a part a Jacques Blanche, que s'ha distingit sobre tot pels seus retrats. Ell ha posat a n'aquest art una consciència y una coneixença aprofundida del seu ofici, però s'es entusiasma massa ab els retrats anglesos, sempre un xich des-sabrats. Després s'hi ha girat d'esquena. Na an els anglesos y s'ha atanyat a treure de cadascun dels seus models una imatge més vasta, més veritable, més concentrada en els trets y en el caràcter. La República s'honoraria presentant per retratista oficial, en lloch d'encarregar a genis massa poch ignorats, efigies que, sens dubte, fan l'admiració dels llurs ciutadans de Montelinar o de Marmandé, però que'ls «amateurs» parisenchs no poden pas mirar sense riure.

Els altres pintors del mateix grup, d'un talent honorable, han seguit viciatimes de la seva època. En altres temps, forts de llops de llurs mestres, havien suportat llurs ensaigs damunt d'un cos de nocions justes y precises. En un temps com el nostre tenien per escullir entre la pintura per tots hont no hi ha senyals ni de dibuix ni de color y la pintura pels entesos que sorprenen sovint a causa de la seva mateixa incertesa. Ells no tenien prou gust pera jutjar la primera, ni prou sensibilitat pera contentar-se del públic reduït de la segona. S'han esforçat en reconstruir a través de la ensenyança de la Escola tot lo que un esperit prudent poc inventar sota la usura de les fórmules.

Ells no han pas tingut el coratge després d'haver constatat l'ur perill, de fer desaparèixer les fórmules pera tornar a posar en son lloch les veritats que elles se n'enduenen.

La composició, tal com la entenien el seu temps, era del domini del teatre, no de la pintura. Pera seduir al públic calia divertir la seva curiositat, y la seva curiositat s'alimentava de la anecdota. La volent guiar yats expectacions per tota ella, simples y commovedors. No han pas escapat a n'aquesta mania de la escena que sofoca tota aspiració generosa en els nostres contemporanis. Llurs bretoneries, llurs enterraments, llurs pedres de pla arrel, s'arreglen com un episodi d'òpera còmica. Quan Cotte porta d'Espanya els seus paraisos, els seus concrets pas a través d'ab naturals, y bon pintor, extreu d'un motiu tot lo que hi ha en ell d'encant pels ulls y de lògica per l'esperit, y ne treu un efecte que s'imposa a la multitud dels salons y entra a la monumentalitat. Simón té una severitat un xich trista de lapidació. Ha somniat ab fortificar el seu saber y de proveure d'una joia que, s'acomodés ab els seus sentiments. En les seves petites teles sovint ha recollit del propòsit de donar mostres de la seva observació massa aspra, juntament ab una suficiència lidesa. Mes pera conquerir el gran públic cal maravellarlo y fer-lo la seva atenció: d'aquí la necessitat de fabricar grans teles, fassa escordada pera la qual la major part de les seves joies estan ja preparat. Aquestes grans teles en Simón era incapaç d'immobilitzar ab el seu dibuix sense amparar-les; el seu color s'hi empenyia sense guanyar-hi força. En quan al aranjament s'es fia més d'un sentiment tot latent que de la concepció clara del paper de les línies y de la llur acció recíproca; ha posat remys a les febleses de la seva tècnica per medi de les habilitats que enganyen al públic no per l'estudi. L'exit encarnava als artistes a subjectar-se al gust de les multituds y a presentar-hi facilitats de factura que'ls semblen el símbol del saber artístic.

Michel PUY.

(Seguirt)

LA PINACOTECA

MARCHS Y GRAVATS

Carrer Cortis, núm. 644

Comers de Antiguitats

Francisco Llorens

Bou de la Plaça Nova, 9 y 11

BARCELONA

PRIMERA MEDALLA: BARCELONA 1907

COMPRA

Y

VENDA

DE

ANTIGUITATS

G. HOMAR
MUEBLES
LAMPARAS
MOSAICOS
DECORACION
CANUDAS: BARCELONA

TALLERES: Carrer Sarrià, 88

P. REIG Y FILL

MOBLES

Tallers:

CARRER UNIVERSITAT, 21

ARGÜELLES (Diagonal), 512 bis

DESPATX: PASSEIG DE GRACIA, 27

CASA FUNDADA EN 1893

GRANS TALLERS DE FOTOGRAFAT

C. Murtra

Hospital, 49, principal - BARCELONA

MOSAICS E F ESCOFET & C

Ronda San Pere 8

GALERIA ROBERTA

Exposició Permanent de Pintures

Fernando, 59 - Barcelona -

Objectes d'Art: Ceràmiques

Galeria d'Exposició

Corts, 615. - Teléfon 1848

Calvans Català?

SAINTINGE SEGURAS & C

BARCELONA